

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱ-ՔՂԵՑԻԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՊՂՏԳԱՄԱԻՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

ԳՈՒՄԱՐՈՒԱԾ՝

1334 ՅՈՒՆԻՍ 30 ԵՒ ՅՈՒԼԻՍ 1-2-ԻՆ

ՏԻԹՐՈՅԻԹ, ՄԻՇ.

և

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ-ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

(39-րդ էջէն սկսած)

ԿՈՁ ԲՈՂՈՐ ՔՂԵՑԻՆԵՐՈՒՆ

(\$10.000 ՏՕԼԱՐԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻԻ)

Հայրենակիցներ:-

Մեր Անդրանիկ Համագումարը առաջադրեց \$10.000 տոլարի քեմիէյն մը Խ. Հայաստանի մէջ Նոր Քղի աւանի կառուցման գործին լաւագոյն կերպով սկսելու համար:

Այս \$10.000 տոլարի գոյացումը առաւելապէս կը նշանակէ ուժ տալ աւանի բնակարանային շինութեան, որ իր կարգին հնարաւորութիւն պիտի տայ մեզ, արտաստեմանի մեր Քղեցի տարագիր հայրենակիցները փոխադրելու Խ. Հայաստան ինքնաբաւ դարձնելով զանոնք աղատելու իրենց ներկայ անբաղձալի դրութենէն:

Այս գերազանց Հատկաւ արական պարտականութեան

մենք վստահ ենք որ մեր ատմական կցութիւնը պիտի:

պայմաններն են՝
կցողները պիտի ոտանան
ոտախան գեղարուեստագիրներ, վաւերացուած
մարմնի կողմէ:

ը պիտի արձանագրուին
ԵԱՄԱՏԵԱՆԻՆ մէջ իրեն
ման մասնակցողներու:
նկարող են իրենց ցան-
րի դիւրութիւնը կ'ըն-
այիս 20, 1935-ին վճա-
թեամբ:

ը Համա-Քղեցիականի
նախումբեր չկան, այդ
ները իրենց նուէրները
մարմնին:

անունով՝

Keghi

Թագիր Մարմնի՝

Նախագահ

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

9(-91.99) 28967.
W-81 Արեւնազ Գրաքան
Խան-Ինչիսկյան
քան անգրաւի
Եւրոպայի

4-21

ՄՅՈՒԳԱՅԾ Է 1991 Ք.

ՄՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱ-ՔՂԵՑԻԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

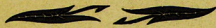
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՊԱՏԳԱՄԱՌՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

ԳՈՒՄԱՐՈՒԱԾ՝

1934 ՅՈՒՆԻՍ 30 ԵՒ ՅՈՒԼԻՍ 1-2-ԻՆ

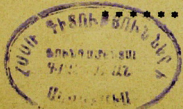
ՏԻԹՐԱՅԻԹ, ՄԻՇ.

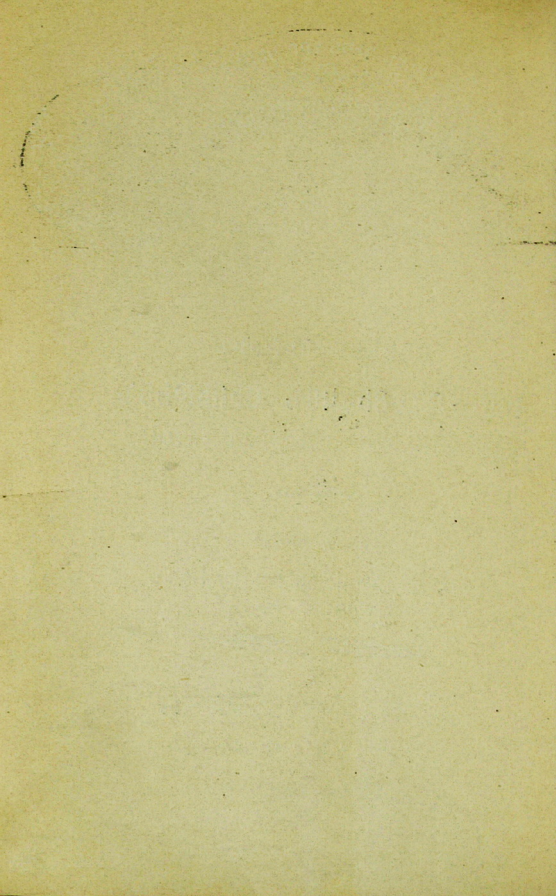
և

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ-ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

(39-րդ հջէն սկսած)

28567
 127
 A II
 32191
 1373

1934, Յունիս 30-ի երեկոյեան . ժամը 6-ին բացուեցաւ Համա-Քղեցիականի Անդրանիկ Համագումարը Տիթրոյթի մէջ, Սէլվիի Կիւլդ. Հօլի ընդարձակ սրահը :

Եկած էին պատգամաւորներ Ամերիկայի բոլոր այն քաղաքներէն որոնք ակտիւ աշխատանքի անցած նախանձախընդիր միտումներով այժմ կուղէին Նոր-Քլին գործնական Փագի մէջ գնել :

Կեդր. Գործ. Մարմնի նախագահ՝ ընկ. Յ Պէրպէրեան իր յուզիչ պատգամաճառով ցուցահանեց Անդրանիկ Համագումարի յառաջագրուելիք բոլոր աշխատանքները, դրուատեց բոլոր այն Քղեցիները, մասնաւորապէս որոնք Հակառակ անջէն ու ձախէն եկած պղտոր յարձակումներուն՝ կարողացեր էին իրենց պաղտորիւնութեամբ և գիտակից կորովով Հարթելու շրջապատի դժուարութիւնները եւ Համա-Քղեցիականի գաղափարը իր առարկայական հիմունքներով դարձնել Քղեցիի մեծամասնութեան սեփականութիւնը . Ապա հրաւէր կարգաց բոլոր պատգամաւորներուն, որ երբ իրենց ինքնութեան թուղթերը կը հաստատուին՝ իւրաքանչիւր պատգամաւոր՝ առանց զգացական թելադրանքներու հոսանքին անձնատուր՝ պաղարիւն եւ Սառը գիտակցութեամբ վերլուծման բովէն անցնէ իւրաքանչիւր հարց և մանր . խնդիր եւ Համագումարին հեղինակութիւնը աւելիով զօրացնէ ու հզօրացնէ :

ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐՆԵՐՈՒ ԾՇԴՈՒՄ

ՏԻՐՊՈՐՆ ՄԻՉ. — Արտաշէս Ասատուրեան Պատգամաւոր-Մամբրէ Ամիրխանեան եւ Անդրէաս Վարդանեան Խորհրդատուներ : 17 Քղեցիներէ բաղկացած Մասնաճիւղ մը, որը կարճ շրջանի մէջ, յաջողեց եր \$110.00-ի գումար շահ ձեռք բերել եւ բերած էր իր պատգամաւորի հետը՝ դնելու Անդրանիկ Համագումարի սեղանին : Մասնաճիւղի գանձը, սակայն, տակաւ կը մնար քսան տօլարի գումար մը, որը ևս խոստացաւ անմիջապէս յոստադրել Կ. Գ. Մարմնին :

ՍԷՆԴ ԼՈՒԻԶ և Ի. Ս. ԼՈՒԻԶ.— Իր վաթսուներորուայ կեանքին մէջ կարողացեր էր \$419.00 ընդհանուր եկամուտ յառաջագրել, 77 անդամներով: Համագումարի սեղանին Ս. Լուիզը դրաւ \$177.00 տօլար: Ունէր չորս պատգամաւորներ, ընկերներ՝ Ա. Եղիկեան, Ա. Նորսիկեան, Սողոմոն Ովոյեան եւ Մ. Օսէեան:

ՎԱՅԹՆՍՎԻԼ ՄԷՍ.— Համաքղեցիականի հնագոյն մասնաճիւղը, իր 30 անդամներով կարողացեր էր զուտ չափ ապահովել \$183.00 տօլարի բացառիկ գումար մը, որմէ \$75.00 տօլար իր պատգամաւորներու միջոցաւ յանձնեց Համագումարի Սեղանին, իսկ գանձը կը մնար \$108.00 տօլար եւս, որ յետ վերադարձանուն պատգամաւորները խոստացան փութացնել կեդրոն:

Պատգամաւորներն էին ընկերներ՝ Յովհ. Մոսկոֆեան և Պորէն Հալաճեան:

ՇԻՔԱԿՈ ԻԼԼ.— Վեց ամսուայ կեանք ունեցող մասնաճիւղ, որ մինչեւ ցարդ կեդրոն ղրկած էր \$52.00, մասնաճիւղի գանձը կը մնար դեռ \$48.00 տօլար եւս, անմիջապէս կեդրոն յղելու խոստումով:

Պատգամաւորներն էին ընկերներ՝ Բժ. Ա. Իգնատիոսեան եւ Սիմէոն Պլաւեան:

Ս. ՔԱԹԱՐԻՆԱ, ՔԱՆԱՏԱ.— Այս մասնաճիւղը չ'կրնալով ուրոյն պատգամաւոր ղրկելու, իր ձայնը ղրկած էր ընկ. Մուշեղ Շամալեանին, իսկ կեդրոն ղրկած էր \$20.00: Պատգամաւորը յանձնառու եղաւ իր զեկոյցին մէջ յիշեցնել վերոյիշեալ մասնաճիւղին, որ գանձը մնացած դրամները փոխադրեն կեդրոն, եւ անկից ալ ի. Հայաստան:

ՀԱՅԼԸՆՏ ՓԱՐՔ, ՄԻԶ.— Տիթրոյթի մասնաճիւղի կազմութեան ժամանակ իր նիւթական եւ բարոյական ոյժը կեդրոնացուցած է այս մասնաճիւղին մէջ, բայց վերջէն նրկատի ունենալով տեղի հեռաւորութիւնը, կազմած է ուրոյն մասնաճիւղ վերոյիշեալ անունով և ղրկած էր իր պատգամաւորը յանձին ընկեր Ռուբէն Շահինեանի:

ԿՐԱՆԻԹ ՍԻԹԻ, ԻԼԼ.— Նորակազմ մասնաճիւղ, տակաւին ֆինանսական և ոչ մէկ գործառնութիւն, Համա-Քղեցիական սկղբունքը որդեգրող մասնաճիւղ, իր ձայնը տուած էր ընկերուհի Եսթեր Եղիկեանի:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՇՐՋԱՆ.— Ֆրանսայի մէջ Համա-Քղեցիականը ունի երկու մասնաճիւղ, Ս. ԼՈՒԻ ԵՆ ՄԱՐՍԷՅԼ, այս Համագումարէն անմասն չ'մնալու համար ՁԱՅՆ Ղրկուած էր Կ. Գ. մարմինն, որ նա ալ բաշխած էր հետեւեալ ընկեր ընկերուհիներուն՝ Արմէն Վարժապետեան, Վրթանէս Չաւտէրեան և Խառվարդ Մուրատեան:

Ֆրանսայի շրջանը ի գիտութիւն Համագումարին կը յայտարարէր, որ ինք Համա-Քղեցիականի անունով արդէն իսկ Խ. Հայաստանի ՊԵՏԲԱՆԿԸ 3000 Ֆրանք փոխադրեր է և կը խոստանայ յետ այսու աւելին ընել:

ՏԻԹՐՈՅԻԹ, ՄԻՉ.— Այս մասնաճիւղը կ'արժէ ըսել կորիզը դարձաւ Համա-Քղեցիականի շարժման, ունէր 110 անդամներ, Կեդրոն փոխադրեր էր \$550.00 տօլար, պատգամաւորներ ունէր հետեւեալ ընկերները՝ Ս. Նորատունկեան ընկերուհի՝ Նազիկ Մուշեղեան, Յ. Ժամկոչեան, Գ. Մարտիրոս և Գ. Աւագեան:

Կ. Գ. ՄԱՐՄԻՆ.— Կ. Գ. Մարմնի ընդհանուր կազմի կողմէ իւր ներկայացուցիչներ կը ներկայանային ընկերներ՝ Յ. Պէրպէրեան և Ա. Մուշեղեան:

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ

ՉԱՆԱԽԶԻ.— Չանախչիի ներկայացուցիչը, յանձին ընկ. Սող. Օսէեանի, կը բացատրէ թէ ի՛նչ նախադրեալներու հիմունքին վրայ յենուած Չանախչիի կը ներկայանայ այսօրուայ Համագումարին: Պատմական ընելով նախկին Համա-Քղեցիականներու իրերամերժ դրութեան, որու իբր արդիւնք զանազան շրջաններու մէջ կազմուած Համա-Քղեցիականները մոմի պէս հանգան իրարու ետեւէ, ու ապա յայտնեց թէ իր գիւղի 1926-ի Ս. Լուիզի մէջ կայացած պատգամաւորական ժողովը անցուցեր է յստակ տրամադրութիւն

այն Համա-Քղեցիականի հանդէպ, որ կը ձկնի իմ. Հայաստանի մէջ Նոր-Քղի մը կառուցել և հետեւաբար, այդ տրամադրութեան հիման վրայ նոյն տարին իր գիւղին մայր գումարը փոխադրած է իմ. Հայաստանի ԳիւղՔԱՆԿԸ: Բայց որովհետեւ մինչեւ Հին Համա-Քղեցիականները չը ցուցուցին գործնական յառաջադրութիւններ և ֆինացին մեռեալ տառ, ու այսօրուայ Համա-Քղեցիականը իր որդեգրած ուղիով եւ ներշնչելի գործառնութիւններով արդէն իսկ սկսած է մասսայի մէջ ուրոյն հաւատք ներշնչել գործի յաջողութեան տեսակէտէն, ուստի Չանախչին կուգայ հանդիսաւորապէս այս անդրանիկ Համագումարի սեղանին դնել ԳիւղՔԱՆԿԻ իր ԶեկՈՅՑ-ԸՍՏԱՑԱԿԱՆԸ եւ նուիրել զայն Նոր Քղիի շինութեան գործածելու: Ահա մեր ՍՏԱՑԱԳԻՐԸ:

ԳԻՒՂ. ԲԱՆԿԻ ԶԵԿՈՅՑ — Ստացականը ձեռքէ ձեռք անցուեցաւ բոլոր պատգամաւորներու և հանդիսականներու միջեւ, և բոլորն ալ հիացան Չանախչիի այս օրինակելի ելոյթին: Այդ ստացականի վրայ նշուած էր 11, 768, 31 ռուպլի:

Այս ելոյթին անջև Համագումարը կ'ստանար կորովի թափ:

ԳՂԻԻ ՔԱՂԱՔ — Քղի քաղաքի վերաշինացի կողմէ ընկ. Մխիթար Շահինեան ելոյթ ունեցաւ իր միութեան խորհրդային Հայաստանի պետական բանկի ԱԽԱՆԴԱՊԱՀԻ ԹՈՒՂԹՈՎ, Նա ևս դրւատիքը ըրաւ Նոր Քղիի շինութեան, ապա մատնանշեց բոլոր այն կարելիութիւնները, որոնց լոյսին տակ Համա-Քղեցիականը կրնար ուռճիլ և բարելաւուիլ: Դրաւ իր Միութեան ԱԽԱՆԴԱՊԱՀԻ—ԹՈՒՂԹԸ 6600 ռուպլի Համաքղեցիականի տրամադրութեան տակ գործածելու այդ դրամը Նոր Քղիի շինութեան: Սա երկրորդ խոշոր անկրկնաբարն էր, որ խլեց ուռուանե՛ր և ծափեր:

ՀԵՐՏԻՖ ԳԻՒՂ — Այս Գիւղի վերաշինաց և Ուսումնասիրաց Միութիւնը իր մէկ ընդհանուր ժողովով որոշեւ է անմիջապէս Համա-Քղեցիականին տրամադրել \$ 500 տալեր,

յոսկ ամբողջ Հարստութիւնը մաս առ մաս : Երբ այս յատարարութիւնը քաւ այդ գիւղի ներկայացուցիչ ընկ. Ղաղար Մեծիկեան՝ Համագումարը միանուագ ծափերով և ողջոյններով ընդունեց Հէրտիֆի Միութեան ելոյթը : Հէրտիֆը ունէր երկու ներկայացուցիչներ, ընկերներ՝ Ղաղար Մեծիկեան և Խորէն Օյնոյեան :

Առիւթ Գիւղ. — Այս գիւղի վերաշինացը թէև ներկայացուցիչ չունէր՝ բայց ունէր իր Կ. Վարչութեան նամակը, որը յատակ լոյս կը սփռէր իր դիրքի և կամեցողութեան մասին՝ Հանդէս Համա-Քղեցիականի :

Առէք Գիւղը իր միութեան պատգմ. ժողովի մէջ յատակ և բիւրեղ տրամադրութիւն բանաձեւեր է, որու Համաձայն Առէք Գիւղը տրամադիր է իւր գանձէն ամէն անգամ \$100 տօլար տալ Համա-Քղեցիականի իւրաքանչիւր \$400 տօլար եկամուտին մինչեւ իր վերջին սէնթը :

Համագումարը բուռն կերպով ծափեց Առէքցոց այս շինիչ քայլը :

ՀՕԿ — Վերաշինական այս Համագումարին Ամեր. ՀՕԿի կեդր. Վարչութիւնը ներկայ կըլլար իր ներկայացուցիչով՝ յանձին Հօկի գործիչ քաղաքացի Գ. Գանձանակեանի :

Այս բոլոր ստուգումներէ վերջ՝ Համա-Քղեցիականի անդրանիկ Համագումարը կ'սկսէր իր հիմնական աշխատանքներուն՝ 27 պատգամաւորներու, երկու խորհրդատուներու և հարիւրաւոր հետաքրքիր Քղեցիներու ներկայութեամբ :

Ա — Նիստին անցնելէ առաջ՝ նախ որոշուեցաւ ընդունիլ տարբեր-տարբեր նախագահներ, այսինքն իւրաքանչիւր նիստ ղեկավարէ տարբեր նախագահ. և քանի որ ծրագրուած էր Համագումարի հարցերը սպառել երեք նիստերով, հէնց տոոր Համար ալ ընտրուեցաւ երեք նախագահներ՝ ընկերներ

ԲԺ. Ա. Իգնատիոսեան

Արտաշէս Ասատուրեան

Արամ Նորսիկեան

Հարցը երբ քարտուղարութեան շուրջ անդրադարձաւ դիւա-

նական անպատեհութիւններ չի ծագելու համար որոշուեցաւ ընդունիլ մնայուն քարտուղարութիւն. ընտրուեցան ընկերներ՝ Ա. Եղիկեան Ա. քարտուղար

Ա. Մուշեղեան Բ. »

Դիւանը անցաւ իր աշխատանքներուն շաբաթ երեկոյեան ժամը 8 ին։ Համագումարի Ա նիստի նախագահը ընկ. ԲԺ.Ա. Իգնատիոսեան բացաւ համագումարը իր պատշաճ և խրախուսիչ պատգամաճառով, որու վերջընթերը եղաւ, — «Մեծ գործի կանչուած ենք, պէտք է արդարացնենք թէ մենք Քղեցի ենք, և ի հարկին աւերակներէն կրնանք հրաշակերտներ կառուցել»։ Յուդիչ և իմաստալից նշանաբանը. որմէ վերջ ընթացք տրուեցաւ զանազան յանձնախումբերու ընտրութեան Համագումարի աշխատանքներուն դիւքութիւն ընծայելու համար։

Որպիսիք են՝

ՀԱՐՑԵՐՈՒ ԴԱՍԱԻՈՐՄԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ.— Միաձայնութեամբ ընտրուեցան հետեւեալ ընկերները՝

Ս. Նորատունկեան, Արմէն Վարժապետեան և Արտաշէս Ասատուրեան։

ՀԱՇՈՒԵՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ.— Յովհ. Մոսկոֆեան Արամ Նորսիկեան և Գուրգէն Մարտիրոս։

ԾՐԱԳԻՐ-ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ ՎԵՐԱՄՇԱԿՄԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ ԲԺ. Ա. Իգնատիոսեան, Յարութիւն Պէրպէրեան, Ս. Նորատունկեան, Յարութիւն Ժամկոչեան և Սիմէոն Խլաւեան։

ԲԱՆԱԶԵԻՆՈՒ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ.— Սողոմոն Ուլոյեան, Գրիգոր Աւագեան և Ա. Եղիկեան։

ԿԵԴՐ. Գ. ՄԱՐՄՆԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ ՆՇԱՆԱԿՈՂ ՅԱՆՁ. Խորէն Հալաճեան, Նազիկ Մուշեղեան և Գ. Մարտիրոս։

Այս վերջին Յանձնախումբի գործը դիւրացնելու համար Համագումարը անդրադարձաւ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻԻ հարցին և միաձայնութեամբ որոշուեցաւ ՏԻԹՐՈՅԻԹԸ որպէս Կեդրոնատեղի։

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ ԻՐԱՒԱՍՈՒ
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՈՎ ԸՆԴՈՒՆԻՒ—ՉԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ

Համագումարի նախապատրաստական նիստին մէջ երբ դիւղական ներկայացուցիչները ընդառաջեցին Կ. Գ. մարմինն ներկայացնելու համագումարին և միաժամանակ տրամադրեւելով իրենց ֆոնտերը Համա-Քղեցիականին ինքնըստինքեան կը դառնային Համա-Քղեցիականի շարժման հզօր ախոյեաններ, ուստի պատգամաւոր ընկերները դիւղական ներկայացուցիչներու այս խիստ գնահատելի շինարարական ելոյթը լաւագոյն առհաւատեցայ նկատելով նոր Քղիի շինութեան՝ այդու լիազօրեցին զանոնք մասնակցեւելու Համագումարի աշխատանքներուն ԻՐԱՒԱՍՈՒ-ՉԱՅՆՈՎ ։

Համագումարի առաջին աշխատանքը եղաւ ողջոյնի երկու բանաձեւեր գծել, մին ուղղուած Խ. Հայաստանի Ժողկոմխորհի նախագահ ընկ. Ս. Տէր Գաբրիէլեանին, իսկ միւսը Ամերիկայի Շրջանի Հօկի Կեդրոնական Վարչութեան ։

ԺՈՂԿՈՄՈՐՀԻ ԲԱՆԱՉԵՒԸ

«Խ. Հայաստանի Ժողկոմխորհի նախագահ՝

«Ընկ. Ս. Տէր Գաբրիէլեան

Համա-Քղեցիական Միութեանն Անդրանիկ Համագումարը գումարուած Յունիս 30 եւ Յուլիս 1—2, 1934, Ամերիկայի Տիթրոյիթ քաղաքին մէջ՝ ողջունելով Խ. Հայաստանի Բանւորա-Գիւղացիական մարտական կառավարութիւնը եւ անոր կառուցման հարւածային թափը, զբաղուելով միանգամայն Խ. Հայաստանի մէկ յարմարագոյն վայրին մէջ «Նոր Քղի» Աւան մը կառուցանելու կանխապատրաստականութեան աշխատանքներով՝ խօսք կուտայ և կը հաւաստեացնէ Խ. Հայաստանի Բ.-գիւղացիական կառավարութիւնը, որ միշտ վերաշինական պատենչի վրայ կանգնած՝ ծաւալուէ թափով պիտի բոլորէ Քղեցի աշխատաւորութիւնը «Շինենք ՆՈՐ-ՔՂԻՆ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՁ» նշանաբանին մէջ, Եւ պիտի ջանայ արդարացնել վերացնելու Քղեցի աշխատաւորութեան մէջէն բոլոր այն արգելքները, որ կը խմորեն հեռու պահելու զանոնք իրարմէ և Խ. Հայաստանէն ։

Սրտագին կրկնակի ողջոյններով՝ Համա-Քղեցիականի անդրանիկ Համագումարի դիւան :

Նախագահ

Քարտուղար

ԲԺ. Ա. ԻԳՆԱՏԻՈՍԵԱՆ

Ա. ԵՂԻԿԵԱՆ

«ՀՕԿ-Ի ԱՄԵՐ. ՇՐՋԱՆԻ Կ. ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ»

Համա-Քղեցիական Միութեան անդրանիկ Համագումարը հաճոյքով կարճաճագրէ Ձեր պաշտօնական ներկայացուցչութիւնը եւ մասնակցութիւնը Համագումարի աշխատանքներուն՝ յանձին քաղաքացի Գ. Գանձանակեանի :

«Համագումարս լսելով եւ տեղեկանալով քաղաքացի Գանձանակեանի զեկոյցները Խ. Հայաստանի աշխատաւորական իշխանութեան ընծայած աջակցութիւնը Հօկ-ի միջոցաւ այլ եւ այլ Հայրենակցականներու շինարարութիւններու վերաբերմամբ՝ կը գնահատէ Հօկ-ի կամեցողութիւնն ու աշխատանքը և տարակոյս չունի որ մեր յետագայ աշխատանքներու շուրջ պիտի յայտնաբերէ նոյն ոգին ու կամեցողութիւնը :

Համագումարս կը խոստանայ իր կարգին, Ձեզ հետ միասին զօրավիգ ու պաշտպան կանգնիլ այն Հայրենիքին, որու մէջ վաղը պիտի կռուցուի ՆՈՐ-ՔՂԻՆ եւ հոն պիտի ամփոփուին Հին-Քղիի խլեակները, որ պիտի ունենան անտիճանական զարգացմամբ ազատ Կուլտուրա եւ առոյգ տընտեսութիւններ :

Լաւագոյն ողջոյններով Համա-Քղեցիական Անդրանիկ Համագումարի Դիւան :

Նախագահ

Քարտուղար

ԲԺ. Ա. ԻԳՆԱՏԻՈՍԵԱՆ

Ա. ԵՂԻԿԵԱՆ

Կարգացուեցաւ Համագումարին զրկուած շնորհաւորական հեռագիր մը Պետ. Հ. Կ. Խաչի Տիթրոյթի 6 քոյր մասնաճիւղերէն, Սուրէն Բարաղամեանի նամակը Կուլֆէն, իսկ Հայլընտ Փարքի Հօկ-ի ներկայացուցիչների բերանացի ողջոյնները բոլորն ալ ընդունուեցան դղրդագին ծափերով :

Համագումարը ասկէ յետոյ ունեցաւ մէկ ժամուայ

դադար՝ ժամանակ տալու՝ նշանակուած յանձնախումբերուն
որ իրենց քնելիքները դասաւորեն :

Համագումարը վերաբացուեցաւ ժամը 9.30-ին :

Կարգացուեցաւ ներկայ բացական, 26 ներկայ և մէկ
բացակայ :

Արձանագրութիւնը կարգացուելով փոքրիկ դիտողու-
թենէ մը վերջ վաւերացուեցաւ միաձայնութեամբ :

Հարցերու դասաւորման յանձնախումբը համագումարին
եկած հարցերը քննութեան բովէն անցնելէ վերջ՝ խտացուած
ձեւով ներկայացուց ժողովին հետեւեալ բովանդակութեամբ :

Ա. - Գործադիր Մարմնի Զեկոյց :

Բ. - Մեր Դիրքը Հանդէպ Գիւղական Միութեանց

Գ. - Նոր-Քլի Աւանի Վայր Նշանակելու Խնդիր :

Դ. - Ոչ Քղեցիները Անդամագրելու Հարց :

Ե. - Դրամներու Անմիջական Առաքում Ի՛նչպիսի Խ. Հայաս-
տան :

Զ. - Տարեգրքի Հրատարակում :

Է. - Գործիչի Հարց :

Ը. - Կ. Գ. Մարմնի Գանձապահի Հարց :

Թ. - Անդամատուրքի Քանակի Բարցում :

Ժ. - Կազմ. Կանոնադրի Յօդ. 8-ի Ստորաբաժանում Զ-ը
Առարկելի :

ԺԱ. - Խ. Հայաստան Ներկայացուցիչ Ղրկելու Հարց :

ԺԲ. - Նորընտիր Գ. Մարմնին Օժանդակ Խորհրդատու
Անդամներ Բոլոր Շրջաններէն :

ԺԳ. - Խորհրդանշանի Փոփոխութիւն :

ԺԴ. - Տասը Հազար Տօլարի Միամեայ Քէմփէյն :

ԺԵ. - Գործադիր Մարմնի Ընտրութիւն :

ԺԶ. - Բոլոր Հայրենակցականներու Համագումար Մեր
Նախաձեռնութեամբ :

ԺԷ. - Համա-Բարձ. Հայքեան Հեռանկար :

Օրակարգի առաջին հարցը յետաձգուեցաւ յետագայ
նիստերէն միոյն՝ Կ. Գ. Մարմնի Քարտուղարի անհրաժեշտ

գործով ժողովէն բացակայութեան համար :

Բ. - ՄԵՐ ԴԻՐԲԸ ՀԱՆԴԷՊ ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ .-

Այս հարցը իր բարդ և բազմակողմանի երեւոյթներով պատգամաւորներու սուր քննարկին ենթակայ եղաւ : Եղան վիճելի և անվիճելի առարկութիւններ , որոնք իրենց յատկանշական կողմերով կարժէ նշել այստեղ իբր տուրք Համագումարի աշխատանքներուն :

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ . Ա. - Գիւղական միութիւնները և զիրենք սնուցանող պատճառները թէպէտեւ իրաւականօրէն գոյութիւն չունին , բայց իրենց նախկին գործառնութիւններէն աւանդ մնացած գումարները զիրենք կը դնէ փաստաւոր գոյութեան հիմուքին վրայ : Հետեւաբար , երբ Նոր Քղին կը դառնայ ընդհանուր առանցքը և յենարանը բոլոր Քղեցիներու խտացած հեռանկարին , վերաշինացները իրենց տրամադրութեան տակ եղած գումարները յատկացնելու են Նոր Քղին մէջ թաղ մը կամ շէնք մը շինելու համանուն վերաշինացի անունով և ապա ինքստինքեան տարրալուծուելով Համաքղեցիականի մէջ կը դառնայ անոր անբաժան մասնիկը :

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Բ. - Եթէ վերաշինաց միութիւնները սկզբնական շրջանին չեն կրնար իրենց գումարները տրամադրել անմիջապէս , բայց ընդհանուր գործին խթան հանդիսանալու համար՝ հրապարակ դալու են իբր օժանդակներ և միանգամայն իրենց մայր գումարէն մաս առ մաս տրամադրելով յառաջագրուած նպատակին .-

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Գ. - Համաքղեցիականը իրաւականօրէն և փաստօրէն Համագումարէս ճանչցուելով՝ կը դառնայ բոլոր Քղեցիներու հեռանկարը ցայտեցնող միակ օրգանական կազմակերպութիւնը , կը ժխտէ ճանչնալ բոլոր հայրենակցականները իրաւական մարմիններ՝ ընդունելով սակայն , որ որ անոնք կրնան դառնալ Համաքղեցիականի հաւաքական նւապատակի օրգանական մասնիկներ , և այս մասնիկները դիրար զօտելու և յարաբերական տաք մթնոլորտը ստեղծելու համար , յաջորդ կերպ . գործ . մարմնոյն պարտականութիւն կիյնայ

մերձեցման գետին պատրաստել և բոլոր այդ մասնիկները իրենց պատճառներով մէկտեղ համադրել Համաքղեցիականին շուրջ :

ԱՌԱՋԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Դ. - Համաքղեցիական միութեան գիրքերը Հայրենակցականներու մէջ զօրացնելու համար՝ թելադրելու է այս միութեան անդամներուն, որ մտնեն իրենց պատկանած վերաշինացներու մէջ, հաշուէառուի նըման քննարկի անցնեն իրենց վարչութիւններու եւ ընկերներու գիրքն ու քաղաքականութիւնը Համա-Քղեցիականի նպատակին շուրջ, եթէ խոտոր է անոնց գիրքը՝ աշխատելու են որ զանոնք պրօպականդայի առանձնապատուկ շրջանադարձով բերել Համա-Քղեցիականի համեմատական ուղիղ գծին զուգորդել, այսպիսով ՆերԴԱՇՆԱԿՈՒԹԻՒՆ, ՄԵՐՁԵՑՈՒՄ և ՀԱՄԱԳՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԵՄԵ յառաջացնելու է ուղղակի և անուղղակի միջոցներով մեր ընդգրկած ուղեգծին շուրջ :

Այս առաջադրութիւնները իրենց ընդհանուր գծերով պատկերուելէ վերջ՝ Համագումարը իբր եղրակացութիւն ընդունեց հետեւեալ բանաձեւը. —

—Նկատելով, որ մեր ինն ամսուայ բարեացակամ վերաբերմունքը հանդէպ գիւղական միութիւններուն յառաջացուցած է փաստական տուիքներ Համա-Քղեցիականի մեծ գործին շուրջ, Համագումարս կորդեգրէ շարունակել նոյն բարեացակամ քաղաքականութիւնը գիւղական բոլոր միութիւններուն հանդէպ, որոնք տակաւին պակաս չահագործութեամբ կը վերաբերուին միութեանս նպատակին՝ մինչև որ մեր գործնական աշխատանքներու ջանադրութեամբ կարողանանք բոլորին շուրջ ստեղծել նոյնանման մտածելակերպ :

Հարց Դ.ը տուեալ պատճառներով յետաձգուեցաւ յաջորդական նիստերէն մէկուն :

Դ. - ՈՁ - ՔՂԵՑԻՆԵՐԸ ԱՆԴԱՄԱԳՐԵԼՈՒ ՀԱՐՑ. — Այս հարցը ունէր իր վերապահ կողմերը, որոնք սակայն անկողմնակալ քննարկի լոյսին տակ անբաւական նկատուելով՝ Համագումարը միաձայնութեամբ ընդունեց ոչ-Քղեցիներու

անդամագրութիւնը նկատել օրինական եւ ճանչնալ զանոնք միութեանս իրաւասու անդամներ առանց վերապահութեան :

Ե.- ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԱՌԱՔՈՒՄ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ. — Որոշուեցաւ ընթացիկ այդ գործառնութիւնք թողուլ նորընտր Գործ. Մարմինն ընդհուպ գործնականացնելու կանոնագրի Յօդ. ԺԲ-ի 2րդ. ստորաբաժանումը նոյնութեամբ :

Զ.- ՏԱՐԵԳՐԻ ԶՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Զանազան բացատրութիւններէն յայտնաբերուեցաւ, որ փոխան Տարեգրքի՝ թելադրել յառաջիկայ Կ. Գ. Մարմինն՝ համաձայն իր գործերու դասաւորումին՝ տուեալ պայմաններու տակ հրատարակել պարբերական Տեղեկագիրներ կամ Զեկնոցներ՝ մատչելի դարձնելու միութեանս ներգրաւումներն ու գործառնութիւնները համայն Քղեցիներուն :

Է.- ԳՈՐԾԻՉԻ ՀԱՐՑ. — Այս առթիւ ունենալով կանոնագրին տրամադրութիւն (տես յօդ. 8, ստորաբաժանում 3-րդը), որոշուեցաւ թելադրել Կ. Գ. Մարմինը, որ ի պահանջել հարկին գործադրէ կանոնագրային այս տրամադրութիւնը :

Ը.- Կ. Գ. ՄԱՐՄՆԻ ԳԱՆՁԱՊԱՀԻ ՀԱՐՑ. — Այս հարցը բերուած էր ուղղակի անդրադառնալու գանձի ապահովութեան շուրջ. կամ այն է ըսել գանձապահը դնել օրինական երաշխաւորագրի (պօնտի) տակ : Թեր ու դէմ արտայայտութիւններէ վերջ՝ Համագումարը յանգեցաւ հետեւեալ եզրակացութեան միաձայնութեամբ :

Որ՝ ի նկատի ունենալով կանոնագրի յօդ. ԺԲ-ի 2-րդ ստորաբաժանումը արդէն իսկ որոշ եւ մէկին երաշխիք կ'ընձեռէ միութեանս գանձի ապահովութեան, Համագումարը ի յաւելում այս տրամադրութեան ընդունեց, որ յաջորդ Գործ. Մարմինը Համա-Քղեցիական անունով հաշիւ բանայ տեղական բանկերէն միոյն մէջ եւ լիազօրէ բանկը՝ երբ իւրաքանչիւր անգամ Գործ. Մարմինը դրամ կուզէ հանել բանկէն ԱՅԴ ԼԻՆԵԼՈՒ Է ՄԻԱՅՆ ՈՒ ՄԻԱՅՆ Ի ՀՐԱՄԱՆԻ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻՆ, ԲԱՅՑ Ի ՀԱՇԻՒՆՈՐ-ՔՂԻ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՆՊԱՏԱԿԻՆ :

Թ. — ԱՆԴԱՄԱՏՈՒՐՔԻ ՔԱՆԱԿԻ ԲԱՐՁՈՒՄ. — Այս հար-
ցը ունէր երկու երես, ամսականի ՅԱԽԵԼՈՒՄ և ՅԱՂԱԽՈՒՄ,
երկու երեսներն ալ ունէին իրենց պաշտպանները ուրոյն
պատճառաբանութիւններով: Համագումարը լսելով երկու
կողմերի պաշտպանողականները, որոշեց այս հարցը լուծուած
համարել պահելով ի զօրու կանոնագրի յօդուած Զ-րդի
3-րդ ստորաբաժանումը:

Նիստը փակուեցաւ գիշերուայ ժամը 12-ին, յաջորդ
առաւօտ 9-ին սկսելու որոշումով:

Նախագահ
ԲԺ. Ա. ԻԳՆԱՏԻՈՍԵԱՆ

Ի դիմաց Դիւանի
Քարտուղար
Ա. ԵՂԻԿԵԱՆ

ՆԻՍՏ Բ.

Երկրորդ նիստը բացուեցաւ ընկ. Արամ Նորսիկեանի
նախագահութեամբ, Յուլիս 1-ին, Կիրակի առաւօտ ժամը
9-ին, նոյն ժողովատեղիին մէջ:

Ճշդուեցաւ ներկան եւ բացական, գտնուեցաւ որ 26
ներկայ և մէկ բացակայով Համագումարը կանցնէր իր աշ-
խատանքներուն:

Հետաքրքրօրէն կարդացուեցաւ նախորդ նիստի արձա-
նագրութիւնը եւ առանց փոփոխութեան վաւերացուեցաւ:

Համագումարիս եկած շնորհաւորական եւ քաջալերա-
կան նամակները կարդացուեցան, — Շիքալօյի Հօկ-ի մասնա-
ճիւղէն և Համա-Երզնկացիական Կեդր. Վարչութենէն: Երկու
նամակներն ալ Մամիողջոյններով գնահատուեցան:

Ժ. — ԿԱԶՄ. ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ ԵՕԴ. Ե-ի ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄ
2-Ը ԱՍԻԱԿԵԼԻ Է. — Այս հարցը կապ ունենալով կազմական
կանոնադրի վերամշակման Յանձ. դործին հետ, Համագու-
մարը ընդունելով սակայն հարցի առարկելի կողմը իր բովան-
դակութեամբ՝ թելադրեց Յանձնախումբին, որ հարկ ըլլալիք
բարեփոխումը մտցնէ այդ ստորաբաժանումին մէջ:

Հարց Գ.ը և ԺԱ.ը ըլլալով իրարու կապակից հարցեր,
միախառնուեցան և ստացան մէկ լուծում. — Այս երկու հար-

ցերն ալ տեղիք ունէին ընդլայն լուսաբանութիւններու Խ.
Հայաստանի պաշտօնական ներկայացուցիչի մը կողմէ և որով-
հետեւ Համագումարին մէջ իր ուրոյն տեղը ունէր Ամեր-
Հօկ-ի ներկայացուցիչ քաղաքացի Գ. Գանձանակեան ու իբրեւ
իրազէկ մէկը Խ. Հայաստանի իրադարձութեանց, առաջարկ-
ուեցաւ որ Նա տայ իր լուսաբանութիւնները-- ընկեր Գան-
ձանակեան պարզ և մէկին ընդգծումներով բացատրեց Համա-
դիցեցիականի որդեգրելիք ի՞նչ ինչ գծերը Խ. Հայաստանի
Կառավարութեան հետ փոխարարներութեան շրջանին ըլլալ
դրամական գործառնութիւններու և վայրի ընտրութեան մէջ :
Համագումարը ընկերով լուսաբանութիւններէն վերջ հարցա-
սիրական թօնով ունեցաւ իր սեփական անդրադարձումները
և իբր եզրակացութիւն ընդունեց հետեւեալ բանաձեւը :

—Նոր-Գլխի վայրի ընտրութեան անմիջական խնդիրները ընթացիկ աշխատանքներով կիրառելու համար՝ Համագումարս կորոչէ և Կ. Գ. Մարմինն կը յանձնարարէ որ՝

1.- Բանակցութեան եւ յարաբերութեան մտնել Հօկ-ի գլխաւոր վարչութեան հետ անմիջապէս :

2.- Նշանակել յանձնախումբ մը 10. Հայաստանի մէջ լաւագոյն և յարմարագոյն ֆղեցիներէ և մանրամասն տեղեկութիւններ քաղել ի հաշիւ նախապատրաստական աշխատանքներուն :

Յ.- Վայրի նշանակման և յարակից խնդիրներու համար սկզբունքով ընդունել ներկայացուցիչի մը օգտակարութիւնն ու պատշաճութիւնը Ամերիկայէն և նախնական կատարուելիք աշխատանքներու հասունութեան պարագային իրաւասութիւն տալ Կ. Գ. Մարմնին ընտրելու Խ. Հայաստան ղրկուելիք իր ներկայացուցիչներու եռապատիկ ցանկը եւ զայն յանձնելով մասնաճիւղերու ուշադրութեան, անոնց հաւանութեան պարագային միայն Խ. Հայաստան ղրկուելիք ընտրեալ ներկայացուցիչը ներկայացուցչական հանգամանքը կրնայ վայելել եւ գնալ :

Ա.- ԳՈՐԾ. ՄԱՐՄԵՒ ԶԵԿՈՅՑ. — Գործադիր ժամանկ.

քարտուղար ընկեր Ա. Մուշեղեան կարդաց այդ մարմնոյ
 3) ամսուայ բարոյական եւ նիւթական աշխատանքներու հա-
 մայնապատկերը :

Պէտք է նշել այստեղ, որ Համագումարը լսելով քար-
 տուղարի ղեկոյցը, այն եզրակացութեան հասաւ, թէ ՈԶԻՆ-
 ՁԻՆ, ԻՆՁ ոտեղծելու յարաճուն աշխատանքները զոր յայտ-
 նարերէր էր Գործ. Մարմինը իր հաւաքական կազմով հաւատքի
 եւ յոյսի ներշնչումներէ աւելի՝ պայծառ եւ կոթողացած իրա-
 կանութեան մը ամէն երաշխիքները հասունցուցած եւ մարմնա-
 ցուցած էր յանձին Համա-Քղեցիականի ութը մասնաճիւղերու
 գոյութեամբ: Այսպիսով Գործ. Մարմինը Նոր-Քղիի հեռա-
 ներկարը հեռանկարի հանգամանքէն հանելով՝ գործնական
 հունի մէջ դրեր էր ,

Համագումարը խանդավառ ծափող ջոյներով գնահատեց
 Գործ. Մարմնի Քարտուղարն ու Նախագահը յանձին ընկեր-
 ներ՝ Ա. Մուշեղեանի եւ Յ. Պէրպէրեանի առանձնապէս, իսկ
 ընդհանուր կազմը հաւաքապէս :

ԺԴ. -- ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ՏՕԼԱՐԻ ՄԻԱՄԵԱՅ ՔԷՄԲԷՅՆԸ. —

Այս հարցը Նոր-Քղիի բախտը բնորոշող ամենաէական հարցն
 էր, որու գործնականացման համար պիտի խօսեր Քղեցի պատ-
 դամաւորը եւ պիտի խօսէր յանդգնօրէն :

Տասը հազար տօլարը Նոր-Քղիի հիմնաքարը պիտի ըլ-
 լար, հետեւաբար այդ հիմնաքարը ձեռք բերելու համար
 անհրաժեշտ էր գործնական յառաջադրութիւններու օժիքէն
 բռնել փորձուեցաւ հարցը ընդունիլ լոկ սկզբունքային տե-
 րակէտով եւ յանձնել նորընտիր Կ. Գ. մարմնին իր միջոցներով
 եւ տուեալներով գործնականացնելու : Այս ձեւը անբաւական
 նկատուեցաւ :

Թելադրուեցաւ անհատական, կալուածային, ապահովագրա-
 կան, կտակային, շարժուն կալուածներէ եւ միութեան շրջա-
 գիծէն դուրս մնացած գիւղական միութիւններու գումար-
 ներով ամբողջացնելու յառաջադրեալ քէմիէյնի գումարը :
 Այս միջոցները կրնային կողմնակի նախանիւթեր ըլլալ ընդ-

հանուր գործի փլանային շարժման :

Յանձնարարական ձեւով առաջարկուեցաւ լիազօրեւ կ՝
Գ. Մարմինը նախաձեռնող ըլլալ քէմփէյնի բաշխման գործին ,
ի նկատի ունենալով մասնաձիւղերու համեմատական թիւը :

— Ութանուեցաւ անձնական նուիրատուութիւններու ձեւը
այսինքն ուղղակի հանգանակութեան սկսիլ , այս եւս անյաջող
փորձ նկատուեցաւ :

Համագումարի այս խիստ շահեկան խտորումներու բով-
քին ընթացքին քով քովի կը հաւաքուին Ս . Լուիզի և Կրանիթ
Սիթիի պատգամաւորները եւ կուտան վճռական որոշում
մը , որ յետոյ խոշոր անկիւնադարձ նկատուեցաւ Համագում-
արէն հարցի դրական լուծման շարժառիթէն դիտելով :

Ս . Լուիզ և Կրանիթ-Սիթիի այս յոյժ շահեկան հարցը
մասսայինը նկատելով՝ առաջարկ բերին , որ հարցը պէտք է
իւրացնել տալ մասսային միմիայն անոր ներկայացուցիչներու
միջոցաւ , այդու Ս . Լուիզ և Կրանիթ-Սիթիին իրենց ուսերուն
կը վերցնէին ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ՏՕԼԱՐԻ ՔէՄՓէՅնէն ԵՐԿՈՒ ՀԱ-
ԶԱՐ ՏՕԼԱՐԸ :

Համագումարը մեղուի փեթակի նման բզզալ սկսաւ ,
զանազան մասնաձիւղերու պատգամաւորները առանձնացան
խորհրդակցելու և իրենց վերցնելիք բաժիններու մասին խոր-
հրդածելու : Հինգ բոպէի մէջ Համագումարը կը վերստանայ
իր նախկին նորմալ դիրքը :

Բեմ կ'ուզայ մեծագոյն Տիթրոյթը իր ներկայացուցիչով
և կ'ստեղծէ խանդավառութեան էն բարբը , անգերազանցելին ,
իր ուսերուն վրայ առնելով տասը հազար սօլարի քէմփէյնին
կէսը . — \$5000ը :

Համագումարը կեռուփէր , անխառն զգացումներու ազ-
նիւ ջրվէժումը կուսենար . ծափող ջոյներու անվերջ տարա-
փին տակ կարծես հասակ կը քաշէր :

Շիքալօյի ներկայացուցիչը յայտարարեց , որ ներկայ
տնտեսական աննախանձելի դրութեան ստեղծած քառսէն թէև
չատ խոշոր ակնկալութիւն չէք կրնար ունենալ՝ ի նկատի

ունենալով նաև իր մասնաճիւղի վտիտ թիւը, բայց այս բաները ՄԻՄ ԳՈՐԾԻ գործնականացման հետևանքով ստեղծուած խանդավառութեան առջեւ իր մասնաճիւղն ալ ունի իր առնական խօսքը՝ իր ուսերուն վերցնելով Տասը Հազար տօլարի միամեայ քէմիէյնէն հինգ Հարիւր տօլարի գումար մը։ Կրկին ծափեր եւ տոփուներ։

Վայթնովիլը անմասն չմնաց այս խանդավառութենէն, տուաւ իր անկեղծ եւ ինքնաբուխ թեւադրանքները, որոնք գովելի մատնանշումներ էին քէմիէյնի իրագործման փութերուն։

Շատ ցաւեցաւ, որ իր մասնաճիւղը երբէք նախատեսած չըլլալով այս կարգի ելոյթներ, լիազօրական հանգամանք տրուած չէր իրենց. բայց տուին (պատգամաւորները) իրենց աղնիւ խօսքը միւս մասնաճիւղերու կարգին իրենք ալ պիտի ապահովեն նախանձելի տեղը Համա-Քղեցիականի այս միամեայ քէմիէյնի շրջագծէն ներս, որը առանձին ու հիմնաքարը կրնանք նկատել մեր ընդհանուր նպատակին։ Ծափեր եւ ուռուաներ։

Հեռաւոր Ֆրանսան ալ ունեցաւ իր ելոյթը իր պատգամաւորներու բերնով։ Ֆրանսայի շրջանը արդէն իսկ այս նպատակին համար Խ. Հայաստանի Պետ. Բանկը ղրկած էր 3000 Ֆրանք եւ այս նոր շարժումին իր բաժինը բերելու նախանձախնդիր՝ խոստացաւ 3000 Ֆրանք։

Ս. Քաթարինոյի մասնաճիւղի պատգամաւորը եւ դերուաւորն էր վերջ քէմիէյնի իրականացման լաւագոյն անդրադարձումները, խոստացաւ Սր. Լուսը Արարատին մօտեցնելու այս յոյժ կենսական քէմիէյնին իր մասնաճիւղը պիտի մղէ անդու աշխատանքի գործի դաշտին մէջ իր լաւագոյն տեղը ունենալու։ Ծափեր։

Հրապարակային այս խոստումներն ու մասնաբաժինները իրենց ուսերուն վրայ առնող մասնաճիւղերու պատգամաւորները 14րդ այս հարցը իր բովանդակալից եւ կենսագործող ելոյթներով բաւ համարեցին և յատուկ պարտաւորութեան

տակ դրին յաջորդ Կ. Գ. մարմինը, որ իր ոյժերու ուժգին լարումով աշխատի միամեայ շրջանի ժամանակամիջոցով քէմփէյնը հասցնել իր բաղձալի տրամաբանական նպատակակէտին :

ՆՈՐ ԵՆ ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Առաջարկուեցաւ այդ օրուայ Համա-Քղեցիականի խնջոյքին Համար սարքել Հանդիսաւոր Թափօր Տիթրոյթի և Տիրպօրնի Հայկական Թաղամասերուն մէջ եւ ապա անցնիլ Հանդիսատեղին :

Այս առաջարկը ընդունուեցաւ ծափերով եւ թելադրուեցաւ բոլոր օթօ ունեցողներուն, պատգամաւոր կամ ոչ պատգամաւոր իրենց մասնակցութիւնը չի զլանան բերելու :

Առաջարկուեցաւ Համագումարի սեղանին բերել Քղի Քաղաքի Վերաշինացի Պետ. Գանձի ստացականը Ընկեր Մ. Շահինեան ցուցտդրեց այդ Աւանդապահ-Թուղթը և ստեղծեց ուժգին խանդավառութիւն :

Համագումարը փակուեցաւ ժամը 12-ին, յաջորդ օրը, Բշ. առաւօտ ժամը 9-ին վերսկսելու որոշումով :

Ի Դիմաց Դիւանի

Նախագահ

Քարտուղար

Ա. ՆՈՐՍԻԿԵԱՆ

Ա. ԵՂԻԿԵԱՆ

ՆԻՍՏ Գ.

Այս նիստին կը նախագահէ ընկ. Արտաշէս Ասատուրեան :

Նիստը բացուեցաւ Բշ. առաւօտ ժամը 10-ին, նոյն հօլին մէջ, ներկայ էին 24 պատգամաւորներ, իսկ բացակայ պատգամաւորները բանաւոր պատճառներով կը բացակայէին :

Գործաւոր ընկերներու ձայները իրենց փափաքին Համա-ձայն փոխանցուեցան Հետեւեալ ընկերներուն. —

Ընկեր Գուրգէն Մարտիրոսի ձայնը ընկեր Սարգիս Սարոյեանին՝ իսկ ընկ. Զէվտէրեանի ձայնը ընկ. Մկրտիչ Գալաճեանին տրուեցաւ :

Հէրտիֆ գիւղի ներկայացուցիչներէն ընկ. Պորէն Օյնոյեանի ձայնը իր փափաքին Համաձայն փոխանցուեցաւ նոյն գիւղի միութեան անդամ ընկ. Մեսրոպ Գալայճեանին :

կարդացուեցաւ նախկին նիստի արձանագրութիւնը և նոյնութեամբ վաւերացուեցաւ :

ՄԻՋԱՆԿԵԱՒԼ ՀԱՐՑԵՐ . - Կ . Գ . մարմինը իր բարոյական դեկոյցի ընթերցման ատեն ձեռքի տակ չունէր հաշուական մասը , որ կը մնար Հաշուական Յանձնախումբի տրամադրութեան տակ : Այս նիստին իբր լրիւ գործ՝ Յանձ-նագահը ընկ . Մ . Շամալեան դուրս եկան իրենց հաշիւներով և տեսուեցաւ որ յանձնախումբը գտած է գործադիր մարմնի հաշիւները ուղիղ և անշուայլ՝ ուստի կը թելադրէր Համագումարին տալ իր միասնական գնահատանքը :

Համագումարը այս իրողութիւնը ընդգծելէ վերջ՝ տուաւ իր դրդագին ծափերը :

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌԸ . —

ՄԱՆՈԹ . — Եւքի և մուտքի առանձին հաշիւները պիտի դնէք յաջորդ էջերուն վրայ :

Ընկ . Մուշեղ Շամալեան գործի բերումով մեկնեցաւ և անոր ձայնը լսանցուեցաւ ընկ . Սուրէն Սարգիսեանի :

ԺԲ . — ՆՈՐԸՆՏԻՐ Կ . Գ . ՄԱՐՄԵՆԻՆ ՕԺԱՆԴԱԿ ԽՈՐՀԸՐԴԱՏՈՒ ՄԱՐՄԵՆ ՄԸ ԲՈՂՈՐ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ . — Այս հարցը ունէր իր դրական և բացասական կողմերը , երկար վիճաբանութիւններէ վերջ , թեր ու դէմ կարծիքները ամենայն դէպս ունեցան իրենց լուսարձակները , Համագումարը այս լուսարձակներու թելադրանքէն մղուած , որոշեց , որ Կ . Գ . մարմինը լիովն օժանդակ անդամներ նշանակելու , այլ իրաւունք կունենայ տուեալ հանգամանքներու հարկադրանքին տակ զանազան շրջաններու մէջ նշանակովի լիազօրել ընկերներ , որոշ ժամանակի համար՝ տանելու Կ . Գ . մարմնի նախաձեռնեալ աշխատանքները :

Այս որոշումով հարցը վախճանուեցաւ :

ԺԳ . — ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ . — Համագումարի ընթացքին և անկէ առաջ Համաքղեցիականի իտէալը խորհրդանշող տրամադրութիւնները հասունացած վիճակով արտայայտուեցան այս հարցին շուրջ : Խորհրդանշանը բլլա-

լով մեր գործի առինքնող խորհուրդը, պատգամաւորները ստիպուած էին հին Գլխի ոգեկոչումները նոր-Գլխի իտէալ կեանքին հետ շաղել և երկուքով միասին յատկանշել մեր այսօրուայ և վաղուայ գործին Սիմպոլը-Խորհուրդը:

Ընդունուեցաւ մօտաւորապէս հետեւեալ ձևը, որ յետոյ գեղարուեստագէտի վրձինին տակ պիտի ցուցնէ աւելի վառ գոյն, և աւելի հմայիչ դէմք՝ ողջ և մեռած իրականութեանց պատկերներով: Այստեղ կը դնենք ուրուագիծը այն Սիմպոլին, որը համագումարէն սկզբունքով՝ ընդունուեցաւ բոլոր Թեյադրութիւնները և ցանկութիւնները լսելէ վերջ:

ԱՌԱՋԻՆ. — Նշել դէմ-դէմի Սր. Լուս և Արարատ լեռները ձիւնապառաւ:

ԵՐԿՐՈՐԴ. — Կամար մը՝ որ երկու պատմական լեռները զիրար կը կամրջէ:

ԵՐՐՈՐԴ. — Սր. Լուսի ստորոտը պատկերել Հին-Գլխի տարազով այր մը և կին մը, որոնցմէ աւրը լծկան եղներով արօրը կը ղեկավարէ, իսկ կինը մանգաղը մէկ ձեռքը՝ փունջ մը ցորենի հասկ միւս ձեռքը երկուսով միասին լրացուցիչ ձև կուտան հին-Գլխի տնտեսութեանց:

ՉՈՐՐՈՐԴ. — Արարատի ստորոտը ՆՈՐ-Գլխին իր նոր տնտեսութիւններու յատկանիշերով սքուած իր սրտին կը կրէ նոյն զոյգը հետեւալ բացառութեամբ, այրը Խորհրդային Հայաստանեան համապատասխան ասրաղով Թրաքտորին վրայ նստած Արարատեան դաշտը կակօսէ, իսկ կինը ճայրայի տալ և նստած մտնածի գլխինքը կ'ուրէ, այստեղ երկրագործութեան հետ զուգորդուեցաւ ճարտարարուեստը, ինչու որ Խ. Հայաստանի մէջ կեանքը այս հունով կ'ընթանայ:

Իսկ գեղարուեստական զանազան յաւելումները, որոնք կրնան այս խորհուրդին հմայքը աւելի կենդանի ներկայացնել՝ աւելցնելու է:

Խորհրդանշանի փոփոխութեան հարցը այսպէս երբ իր տրամաբանական եզրին հասաւ, ծնունդ տուաւ նորանոր հասոյթաբեր աղբիւրներ:

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ -- Թելադրուեցաւ յաջորդ Կ. Գ Մարմնոյ
Կազմին, որ նոր Քղիի Սիմպոլը պատրաստուած ժամանակ
պէտք է նկատի ունենան առաջին պարագային Սիմպոլը խոշոր
շինել, որպէսզի վաղուայ մեր օրացոյցերու զարդանշանը
դառնայ, անկէ յետոյ ինկրէյվինկի միջոցաւ կրնայ միջակ և
փոքր քիթեր ունենալ իր տրամագրուութեան տակ դործածելու
զանազան տիթներով:

ԿԻՄՔԱՅԻՆ ՊԷՃԵՐ - Սիմպոլի ոգին հանուր Քղեցիներու
ամենօրեայ իրապատկերը դարցնելու համար՝ ընդունուեցաւ
շինել ԿԻՄՔԱՅԻՆ ՊԷՃԵՐ, իւրաքանչիւր Քղեցիի կուրծքը զար-
դարելու:

ԳՐԹՈՅԿԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ -- Որոշուեցաւ, որ յա-
ջորդ Կ. Գ. Մարմինը իր ժամանակաշրջանի անսուղ ժամերուն
թօն տայ զրքոյկի մը հրատարակութեան սրու մէջ յօդուած-
ներ ըլլան Հին - Քղիի այլազան կեանքէն: Այդ զրքոյկին կցել
Ծրագիր - Կանոնագիրը, Անդրանիկ Համագումարի Արձանա-
գրութիւնը, մասնաճիւղներու տարեկան ոչ խստանքները ամ-
փոփ, և Կ. Գ. Մարմնոյ Զեկուցադիրը իբր միամեայ տուրք
Համաքղեցիականի սկզբնաւորման և շարժման:

ԾՐԱԳԻՐ-ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ ՎԵՐԱԽԱԿՄԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄ-
ԲԻ ԶԵԿՈՅՑ - Այս յանձնախումբի ներկայացուցիչ ընկ. Բժ.
Իգնատիոսեան պանազան յօդուածներու յաւելումներն ու յա-
պտումները պարզ ու մէկին ներկայացուց Համագումարին,
որը բոլոր իր գիտողութիւնները փոփոխութեանց չուրջ ապա
հաւանեց ու յանձնախումբի ընդգրկած հիմնունքներով ըն-
դունիլ վերախոսուելիք կէտերը և թելադրել յաջորդ Կ. Գ.
Մարմինը որ նոր Ծրագիր-Կանոնագիրը անմիջապէս տպագրու-
թեան յանձնէ և ցրուէ մասնաճիւղերուն:

ԺՁ. - ԲՈՂՈՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ
ՄԸ ՀԱՄԱՔՂԵՑԻԱԿԱՆԻ ՆԱԽԱԶԵԹՆՈՒԹԵՄԲ. - Հարցը ունէր
իր յոյժ շահեկան կողմերը Համագործակցական ըմբռնուսնե-
րով: Կապ հաստատելով մէկ-մէկու հետ առիթ կատեղծուէր
որ վաղուայ մեր կուտնտեսական մարզերու մէջ մեր կապերը

և գօտիները աւելի ամբանան և պնդուին : Այս անդրադարձումներու ընթացքին խօսք տրուեցաւ Հօկ-ի ներկայացուցչին, որը դուրս եկաւ ըսելու որ այդ կարգի հեղինակութիւն միայն և միայն Հօկ-ին կը վայելէ և նա արդէն չորս ամիսէն աւելի կ'ընէ, որ այդ ուղղութեամբ աշխատանքներ կը թափէ համայն հայրենակցականներու լիազումար համագումարի մը գետին պատրաստելու՝ Ձեզ կը մնայ խթան ըլլալ Հօկ-ի Կ. Վարչութեան այդ համագումարը փութացնելու :

Այս բացատրութիւնները բաւական նկատուեցան Համագումարի կողմէն և առջարկուեցաւ ու քուէարկուեցաւ հարցը վերջացած նկատել :

ԺԷ. -- ՀԱՄԱ-ԲԱՐՁՐ-ՀԱՅՔԵԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐ. — Այս հարցը նկատուեցաւ վաղուայ Կ. Գ. Մարմնի աշխատանքներու է'ն կարեւորն ու խարոխականը՝ նիւթական, բարոյական և հոգեկան ըմբռնումով : Սա իր համապարփակ էութեամբ իր մէջ մագնիսական զօրութեամբ կրնար քաշել ընդհանուր Բարձր-Հայքի և անոր փէշերը եզերող բոլոր այն աւաններն ու գիւղերը, որոնցմէ մաս մը թէ և կազմակերպուած բայց վըտիտ թիւ ունին՝ իսկ մաս մըն ալ անկազմակերպ և մեկուսացած՝ կրնան ուժանալ բոլորովին և անընդունակ տարր դառնալ, և որպէսզի այդ մեկուսացածներն ու կազմակերպուած փոքրաթիւ հայրենակցականները կարողանանք ընդհանուր գործին լծակիցներ դարձնել, պարտք է յանձնարարութիւն աւանդ թողուեցաւ յաջորդ Կ. Գ. Մարմնին, որ իր պաշտօնավարութեան տարեշրջանի ընթացքին, հնարաւորութիւն ստեղծէ քով-քովի բերել Բարձր-Հայքի միութիւնները, համա-Բարձր Հայքեան միահաղոյն գործի նախագիծ պատրաստելու հնարաւորութիւնը ստեղծէ. որով նպաստած կըլլայ Խ. Հայաստանի վերաշինական վերելքին մասնաւորապէս, իսկ ազգահաւաքման գերագոյն աշխատանքներուն ընդհանրապէս, որոնց համագործումով կարող կ'ըլլանք Խ. Հայաստանի մէջ հաւաքական տնտեսութիւններու աշխոյժ և մեծղի միաւորութեան մը նախատիպը ստեղծել գաղթաշխարհին մէջ :

Այս թէղիւն տրուեցաւ միաձայն թոն և ծափահարուեցաւ դղրդագին կերպով:

Ժե. — ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՄԱՐՄՆՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ. — Կ. Գ. Մարմնի թեկնածուներ նշանակելու յանձնախումբը Համաձայն Համագումարի ընթացիկ մէկ որոշման՝ թեկնածուներու երկուստիկ ցանկը ներկայացուց հետեւեալ ընկերներէ և ընկերուհիներէ.

Յարութիւն Պէրպէրեան 27, Սիսակ Նորատունկեան 24

Արսէն Մուշեղեան 23, Արտաշէս Ասատուրեան 7

Նազիկ Մուշեղեան 20, Արմէն Վարժապետեան 24

Վրթանէս Չէվտէրեան 17, Գրիգոր Աւագեան 24

Յարութիւն Ժամկոչեան 11, Սարգիս Սարոյեան 6

Գրիգոր Մարտիրոսեան 8, Յակոբ Թորոյեան 6

Ռուբէն Շահինեան 13, Ղազար Մեծիկեան 12

Ա. Յըստիսեան 11, Մ. Խոշոյեան 5

Մամբրէ Ամիրխանեան 2, Արտաշէս Գրիգորեան 2

Խորէն Օյնոյեան 1, Լեւոն Մկրտիչեան 3

Խաւարդ Մուրատեան 21, Մուշեղ Շամալեան 23

Գաղտնի քուէարկութեան այս արդիւնքէն մեր հետեւեալ ընկերներն ու ընկերուհիները եղան նորընտիր Կ. Գ. մարմնի անդամներ:

Յ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Ս. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

Ա. ՄՈՒՇԵՂԵԱՆ

Ն. ՄՈՒՇԵՂԵԱՆ

Ա. ՎԱՐՃԱՊԵՏԵԱՆ

Վ. ՉԷՎՏԵՐԵԱՆ

Գ. ԱԻԱԳԵԱՆ

Ռ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

Ղ. ՄԵՇԻԿԵԱՆ

Խ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Մ. ՇԱՄԱԼԵԱՆ

Համագումարը դղրտագին ծափերով ողջունեց Համա-

Քղեցիականի նորընտիր Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը :

Փակման խօսքեր ըսելէ առաջ՝ պատգամաւորներէն հարց բերուեցաւ Համագումարի ընդհանրական աշխատանքները մամուլին նիւթ ընծայելու համար ընտրել մէկը, որ տանի այդ գործը : Առաջարկուեցաւ եւ միաձայնօրէն ընտրուեցաւ ընկեր Ա. Եղիկեան այդ աշխատանքին համար :

ՓԱԿՄԱՆ ԽՐԱԽՈՒՍԻԶ ԽՕՍՔԵՐ. — Իրենց լաւագոյն խրախուսականները տուին ընկերներ՝ Յարութ. Պէրպէրեան, ԲԺ. Ա. Իգնատիոսեան, Գ. Գանձանակեան, և Դիւանի կողմէ Ա. Եղիկեան :

Համագումարը փակուելէ առաջ յայտարարուեցաւ նախորդ Կ. Գործ. Մարմինէն, որ ի պատիւ պատգամաւորներուն նոյն երեկոյ հացկերոյթ պիտի տրուէր ընկեր Ա. Վարժապետեանի ՊԻՐ ԿԱՐՏՆԻՆ մէջ :

Համագումարը փակուեցաւ անխառն եւ բիւրեղ տրամադրութեան տակ : Վաղուայ աշխատանքներու պատկերը խրճուած էր բոլոր պատգամաւորներու մտքին մէջ և իւրաքանչիւր պատգամաւոր իր կարելին ընելու խոստումով կը բաժնուէր Համա-Քղեցիականի Անդրանիկ Համագումարէն, որը վաղուայ նոր Քղիի նոր տնտեսութիւններու թեւակոխումներուն անգերազանցելի նախատիպը պիտի նկատուի յետագայ հաւաքական տնտեսութեանց կենսագործումներու լոյսին տակ :

Համագումարը փակուեցաւ կեցցէններու եւ հուռռաներու տակ :

Կեցցէ՝ Համագումարը :

Կեցցէ՛ն անկէ բղխած յառաջադրութիւնները :

Կեցցէ նոր Քղին :

Կեցցէ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ :

Ի դիմաց դիւանի՝

Նախագահ

Քարտուղար

Ա. ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ա. ԵՂԻԿԵԱՆ

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՆԻՍՏ

Նորընտիր Կ. Գ. Մարմինը Սրտակարգ նիստի հրահրե-

լով բոլոր պատգամաւորները, Յուլիս 5-ին, Հօկ-ի Թուման-
եան Ակումբին երկրորդ յարկը, ուր ընտրուեցաւ նոր դիւան՝
նախագահ՝ Բժ. Ա. Իգնատիոսեան, քարտուղար՝ Ա. Եղիկեան:
Կարգացուեցաւ Գ-րդ նիստի արձանագրութիւնը և վաւերաց-
ուեցաւ: Պատրաստուեցաւ նոյնպէս յառաջիկայ տարուայ
ընթացիկ աշխատանքներուն նախագիծը:

Կ. Գ. Մարմնոյն աշխատանքները դիւրացնելու համար
եղած խորհրդածութիւններն ու տրուած որոշումները մաս
կազմելով Կ. Գ. Մարմնի ժողովներու արձանագրութեան՝
մենք այստեղ կը նշենք հետեւեալ պարբերականը, որու տակ
ստորագրեցին բոլոր պատգամաւորները:

«Համա-Քղեցիականի Անդրանիկ Համագումարին մաս-
նակցող պատգամաւորներս մեր ստորագրութեամբ կը վա-
ւերացնենք այս արձանագրութիւնը, որ ճշգրիտ պատկերն է
մեր Համագումարին ելոյթներուն, ինչպէս և ուղիղ ճամբան
մեր վաղուայ աշխատանքներուն»:

Բժ. Ա. ԻԳՆԱՏԻՈՍԵԱՆ

Ա. ԵՂԻԿԵԱՆ

ՆԱԶԻԿ ՄՈՒՇԵՂԵԱՆ

ՂԱԶԱՐ ՄԵԾԻԿԵԱՆ

ԱՐԱՄ ՆՈՐՍԻԿԵԱՆ

ՍԻՄԷՈՆ ԽԼԱԻԵԱՆ

ՍԻՍԱԿ ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

ՎՐԹԱՆԷՍ ԶԷՎՏԵՐԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՄՈՒՇԵՂ ՇԱՄԱԼԵԱՆ

ԽՈՐԷՆ ՀԱԼԱՃԵԱՆ

ՄԵՍՐՈՒՅ ՕՍԷԵԱՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Մ. ՄՈՍԿՈՖԵԱՆ

ԱՐՄԷՆ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԿՈԶԵԱՆ

ՍՈՂՈՄՈՆ ՕՎՈՅԵԱՆ

ՍՈՂՈՄՈՆ ՕՍԷԵԱՆ

ԵՍԹԵՐ ԵՂԻԿԵԱՆ

ԱՐՄԷՆ ՄՈՒՇԵՂԵԱՆ

ԱՐՏԱՇԷՍ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԽԱՍՎԱՐԴ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՌՈՒԲԷՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ԴՈՒՐԳԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍ

ՄԽԹԱՐ ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ԳՐԻԳՈՐ ԱԻԱԳԵԱՆ

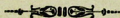
Ի Դիմաց Արտակարգ Նիստի Դիւանի՝

Նախագահ

Քարտուղար

Բժ. Ա. ԻԳՆԱՏԻՈՍԵԱՆ

Ա. ԵՂԻԿԵԱՆ

ԿԵՂԻՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՄԱՐՄԵՆԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ ԸՆԿ .

ԱՐՄԷՆ ՄՈՒՇԵՂԵԱՆԻ ԶԵԿՈՅԾԸ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ

ԸՆԿԵՐՆԵՐ .—

Այսօր , մեր այս անդրանիկ Համագումարին ինձ վիճակուած է ներկայացնելու ժամանակաւոր կեդր . Գործադիր Մարմնի անցնող Գամիսներու գործունէութեան ամփոփ պատկերը և Համագումարին մեր տռաջադրութիւնները :

Սակայն թոյլ տուէք ինձ ընկերներ , որ մեր գործունէութեան անցնելէ առաջ մի քանի խօսքով երեւան բերել այն ազդակները որ ծնունդ տուին Համա-Քղեցիական Միութեան :

Տարիներէ ի վեր փորձեր կ'ըլլային Համա-Քղեցիական միութիւն մը կազմելու , սակայն այդ փորձերը դրական արդիւնք չէին ստանար հակառակ այն իրողութեան , որ այսօրուան ղեկավար գործօնները կային ու կը գործէին : Փորձերը դրական արդիւնք չէին ստանար որովհետեւ Քղեցի աշխատաւոր մասսաները գիտակցական մերձեցում չունէին միութեան ծնունդ տուող ազդակներու հետ :

Որոնք էին այն ազդակները , որոնց հետ , Քղեցի աշխատաւոր զանգուածները գիտակցական մերձեցումը չունէին :

Առաջին .— Քղեցի աշխատաւորութիւնը անգիտակ էր , որ Խ . Հայաստանի աշխատաւորութեան պայմաններու բարելաւման համար ստեղծուած են հիմնական բոլոր նախադրեալ ազդակները :

Երկրորդ .— Քղեցի աշխատաւորութիւնը անգիտակ էր որ Խ . Հայաստան միակ վայրն է , ուր հայ աշխատաւորութիւնը շնորհիւ ստեղծուած դրութեան ձերբազատուած է որեւէ տեսակի շահագործումէ :

Երրորդ .— Քղեցի աշխատաւորութիւնը անգիտակ էր , որ հայրենի ծննդավայրի յիշատակը անմահացնող միակ պատմական Աքաբ պիտի լինի Խ . Հայաստանի մէջ նոր Քղի աւանի մը կառուցումը :

Չորրորդ .— Քղեցի աշխատաւոր զանգուածը անգիտակ էր

որ ի՞նչ . Հայաստանը կոչուած է լինելու հայ աշխատաւորութեան վերջին հանգրուանը :

Հինգերորդ .- Վերջապէս Քղեցի աշխատաւոր դանդուածը անդիտակ էր , որ ի՞նչ . Հայաստան հանգամանօրէն իր Հայրենիքն է :

Սակայն ընկերներ , շնորհիւ ի՞նչ . Հայաստանի հետ կապուած երեւոյթներու զարգացման ու ծաւալման , Քղեցի աշխատաւորութիւնը կրցաւ տեսնել ու գիտակցիլ այդ ազդակներուն :

Թուենք այժմ այդ լուսաշող երեւոյթները , որ Քղեցի աշխատաւոր դանդուածը առաջնորդեցին տեսնելու ճշմարիտ իրականութիւնը :

Առաջին .- ի՞նչ . Հայաստանի կազմակերպած տասնեակ հազարաւոր դադթականներու ներգաղթը դէպի ի՞նչ . Հայաստան :

Երկրորդ .- Հայրենակցական միութիւններու ի՞նչ . Հայաստանի մէջ կառուցած աւանները :

Երրորդ .- ի՞նչ . Հայաստանի Տնտեսական , Կուլտուրական և Ճարտարարուեստական զարգացման ու առաջգիմութեան հանգամանքը :

Չորրորդ .- ի՞նչ . Հայաստանի և արտասահմանի հայ աշխատաւորութեան փոխադարձ յարաբերութեանց կապերու տրացսումը , շնորհիւ ի՞նչ . Հայաստանի բարեկամ այլ օրկաններու :

Ընկերներ , այս երեւոյթները կուգային զուգադիպելու տնոնց տպրած միջավայրի բոլորովին հակադրող երեւոյթներու :

Անդործութիւն , Պանդաներու սնանկութիւն , Կալուածներու բռնագրաւում , վերջապէս աշխատաւոր մասսաներու ծայր աստիճան թշուառութիւն , երթալով աւելի սաստկացած ու անսահման չափերու հասած էր :

Այս երեւոյթները հանգամանօրէն տեսաւ Քղեցի աշխատաւորութիւնը և չէր կրնար չի գիտակցիլ

դէպի նոր Քղի աւանի կառուցման անհրաժէշտ նախադրեալը՝
Համա-Քղեցիական միութեան կազմութեան աշխատանքը :

Ինքնագիտակցութեաւ ԼՈՅՈՎ առաջնորդուած Տիթրոյ-
թի Քղեցի աշխատաւորները 1933 Սեպտեմբեր 26-ին հիմը
դրին Համա-Քղեցիական միութեան, եւ առաջադրեցին կա-
ռուցանել «Նոր Քղին» 10. Հայաստանի մէջ :

Սեպտ. 26-ի առաջին խորհրդակցական ժողովին ուր
ներկայ էին աւելի քան հաբիւր հայրենակիցներ ընտրեցին
ժամանակաւոր Կեդր. Գործ. Մարմին եւ անոր տուին մինչեւ
Համագոծմարը գործելու իրաւասութիւն :

Անցնինք այժմ ժամանակաւոր Կեդրոնական Գործադիր
Մարմնի գործունէութեան, ներկայացնենք անոր դրական եւ
բացասական կողմերը եւ զանոնք արձանագրենք այս Համա-
գումարին իբրեւ կատարուած իրողութիւններ մեր կազմա-
կերպութեան գործունէութեան առաջին շրջանին :

Ընկերներ, որպէսզի Համա-Քղեցիական միութիւնը ըլ-
լայ մասնայական կազմակերպութիւն մը, եւ նոր Քղի աւանի
գործը դառնար իրականութիւն անհրաժէշտ էր սխիւթեամբիւ
աշխատանք : Առաջնորդուելով այս տեսակետէն ժամանակա-
ւոր Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը իր առաջին լիակատար
նիստին մէջ վարչական բաժանմունքները ճշդել ու վաւերա-
ցընելէ յետոյ, անցաւ հիմնական աշխատանքներու դասա-
ւորման : Այնուհետեւ որոշեց հերթական կերպով անցնիլ
անոնց գործադրման :

ՄԱՄՈՒԼԻ ՄԵՋ ՄԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՉԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը իր առաջին գործը
նկատեց մամուլի միջոցաւ յայտարարելու միութեանս հիմ-
նադրման պարագան, ապա հրաւիրելու Քղեցի հայրենակից-
ները, որ Համախմբուին միութեանս շուրջ եւ զայն դարձնեն
մասնայական կազմակերպութիւն :

Հոկտ. 6-ին խմբագրուեցաւ այս կոչը եւ ուղարկուե-

ցաւ Ամերիկահայ թերթերուն հրատարակութեան համար :
Կոչը հրատարակուեցաւ «Բանուոր»ի և «Պայքար»ի մէջ անմի-
ջապէս , մէկ ամիս վերջը «Հայրենիք»ի և քիչ աւելի ուշ
արտատպուած էր Բարիդ հրատարակուող «Հօկ» ամսագրի մէջ :

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ-ԿԱՈՆԱԳՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄԸ

Մեր երկրորդ գործը եղաւ Ծրագիր-Կանոնագրի մշա-
կումը : Առանց Ծրագիր-Կանոնագրի ցուցմունքներու դժուար
պիտի ըլլար ուղիղ առաջնորդութիւն տալու կազմակեր-
պական աշխատանքներուն :

Մեր պատրաստած ծրագիր - կանոնագիրը իր բովան-
դակութեամբ պիտի համապատասխանէր միութեանս նպա-
տակի իրականացման գործին՝ սկզբունքով : Այս հիմնական
տեսակէտէն առաջնորդուած Քարտուղարութեան կողմէ պատ-
րաստուած էր 14 յօդուածներէ բաղկացած ծրագիր-կանոնա-
գիր մը , որը մեր երկրորդ լիակատար նիստի մէջ վաւերաց-
ուելէ յետոյ , որոշուեցաւ 1000 տպագրեալ օրինակներ պատ-
րաստել տալ , 10 սէնթ գին նշանակելով և ուղարկելով մաս-
նաճիւղերու սպառելու համար :

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Մեր գործունէութեան գլխաւոր և դժուարին մասը
կը կազմէր մասնաճիւղեր կազմակերպելու աշխատանքը :

Առանց մասնաճիւղերու թուի բազմացման անհնարին
պիտի ըլլար , բոլոր Քղեցիները համախմբելու Համա-Քղեցի-
ականի շուրջ և անոնց օժանդակութիւնն ու աջակցութիւնը
ապահովելու նոր Քղի աւանի կառուցման գործին :

Մասնաճիւղեր կազմելու համար , մեր միակ միջոցներն
են շրջաբերական նամակներ գրել զանազան քաղաքներ , տե-
ղական սւթերու նախաձեռնութիւնը ապահովելու համար :
Յովորդարար երեք շրջաբերական նամակներ ղրկուեցան Քա-
նատայի և Միացեալ Նահանգներու 30 է աւելի քաղաքներ 110
անհատներու : Բացի պաշտօնական հաղորդագրութիւններէն ,
եղած են նաև անհատական թղթակցութիւններ զանազան ըն-
կերներու հետ , իրենց օժանդակութիւնը բերելու , իրենց

բնակած քաղաքներու մէջ մասնաճիւղեր կազմելու համար :

Իսկ Մարտ 9 ին մեր հինգերորդ լիակատար նիստը անդերարդառնալով անցնող հինգ ամսուան ձեռք բերուած նուաճումներուն , որոշեց՝ կրկնակի աշխատանք կատարել հետեւեալ քաղաքներու մէջ մասնաճիւղեր կազմելու : Սէնթ Լուիզ , Ի . Սէնթ Լուիզ , Տիրպօրն , Հայլընտ փարք , Թրոյ Նիւ-Եօրք եւ կարգ մը այլ քաղաքներ ուր համեմատականօրէն աւելի շատ Գղեցիներ կը բնակին :

Նոր մասնաճիւղեր կազմելու յաջողութիւնը ապահովելու կարևոր խթան մը ստեղծելու համար , որոշուեցաւ նաեւ մեր ձեռք բերած յաջողութիւնները , կոչ զեկոյցով եւ մամուլով հրապարակել :

Վերոյիշեալ կոչ-գեկոյցը շրջաբերական նամակի ձևով ղեկուցուեցաւ մեր մասնաճիւղերուն , ապա հրատարակուեցաւ «Բանուորի Մայիս 17—18 Թիւերու մէջ , իսկ Մայիս 19ին «Բանուոր»ը իր ամբողջ խմբագրականը յատկացուցած էր այս առթիւ :

Մեր կատարած աշխատանքներուն իբրեւ արդիւնք մասնաճիւղեր կազմուեցան հետեւեալ քաղաքներուն մէջ , Տիթթօրթ , Սէնթ Քաթէրինս , Վայթնսվիլ , Շիքակօ , Սէնթ Լուիզ , Տիրպօրն , Հայլընտ փարք եւ Կրանիթ Սիթի : Ուրեմն 9 ամսուան մէջ կազմուած էր 8 մասնաճիւղեր :

ՄԱՍՆԱՃԻԻՂԵՐՈՒ ՀԵՏ ՄԵՐ ՅԱՐԱՔԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ

ԱՆՈՆՑ ԳՈՐԾՔԻՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ընկերներ , մասնաճիւղերու հետ մեր յարաբերական կապը եզեր է կանոնաւոր , յաճախ տրուած են հրահանգներ ու ցուցմունքներ շրջաբերականներով եւ թէ մասնաւոր նամակներով :

Մասնաճիւղերը կրցին յայտնաբերել կազմակերպական որոշ աշխատանք : Տիթթօրթի մասնաճիւղը ունեցաւ հրապարակային երեք ձեռնարկներ , 550 աօլար զուտ շահ մը ապահովելով մեր կազմակերպութեան :

Ուսայթնսվիլի մասնաճիւղը երկու ձեռնարկներ , ապա-

Հովելով 150 տօլարի զուտ շահ մը : Տիրպօրնի մասնաճիւղը մէկ հրապարակային հանդէս-խնջոյք , ունենալով 110 տօլարի զուտ հասոյթ : Շիկակօյի մասնաճիւղը՝ երկու ձեռնարկներ-թէեւ հասոյթը մեղ յայտնի չէ տակաւին , սակայն ստացուած տեղեկութիւններու համաձայն արդիւնքը քաջալերական կը նկատուի : Սէնթ Լուիզի մասնաճիւղը , մեր երկրորդ միջնա-րեւոյթը ունեցաւ մէկ պարահանդէս որուն զուտ հասոյթը կը նկատուի \$419.00 տօլար :

Այս ձեռք բերուած նիւթական արդիւնքները գործնա-կան ապացոյց են , որ մասնաճիւղերու մէջ տրամադրութիւն-ները շատ բարձր են հանդէպ մեր միութեան առաջադրած նպատակի եւ թէ գործունէութեան : Քաջալերուած մասնա-ճիւղերու ձեռք բերած նուաճումներէն , մենք փութացուցինք համագումարի գումարումը , վստահ ըլլալով որ աւելի մեծ խանդավառութիւն պիտի ստեղծուի Քղեցի աշխատաւոր զան-գուտծներու մէջ , Համագումարի գումարման երեւոյթով :

ՄԵՐ ՅԱՐԱՐԵՐՈՒԿԱՆ ԿԱՊԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ ՄԱՐՍԷԼԻԱՅԻ
ՔՂԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՇԻՆԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ

Այս միութեան մասին վաղուց մենք իմացաց էինք և գիտէինք , որ մեր առաջադրած նպատակի իրականացման կը ձգտի : Հետեւաբար մենք որեւէ արգելիչ պատճառ մը չէինք գտնար այս երկու ճիւղերու միացման : Այս պատճառաւ ալ մեր միութիւնը հիմնելէն կարճ ժամանակ մը վերջը ա-նոնց հետ յարաբերութեան մէջ մտանք , մինչեւ որ անոնք վերջնականապէս ենթարկուեցան Ամերիկայի Կեդրոնական Դործադիր Մարմնի հեղինակութեան : Այսօր , անոնք այս Հա-մագումարին զրկած էին իրենց գործունէութեան հաշուե-տուութիւնը և ունին իրենց նշանակուի պատգամաւորները :

Ընկերներ , Ֆրանսայի մէջ մենք այժմ ունինք երկու մասնաճիւղեր մին Մարսէլ քաղաքին մէջ , միւսը Մարսէլի մէկ արուարձանի մէջ :

Մեր այս մասնաճիւղերը հակառակ իրենց սահմանա-փակ միջոցներուն արդէն կանուխէն գործնական քայլ առած են , 3000 ֆրանք յանձնելով Երեւանի Հօկ-ի գլխաւոր վար-

չուլթեան նոր - ֆղի աւանի կառուցման ի հաշիւ և կը խոստանան յետագային առաջադրուած որեւէ քէմիէյնին աւելի լայն չափով բերել իրենց մասնակցութիւնը :

Ուրեմն մեր այս երկու մասնաճիւղերու աւելումով , մենք կունենանք տասը գործօն մասնաճիւղեր , որոնց միասնական ջանքերով պիտի կատարենք նորանոր նուաճումներ նոր-ֆղի աւանի կառուցումը փութացնելու ի խնդիր :

ՄԵՐ ԴԻՐՔՆ ՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՈՒՄԸ ՀԱՆԴԵՊ

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Ընկերներ , աւելի քան 15 գիւղական միութիւններ կան որոնք ունեցեր են ուրոյն նպատակներ անցեալին մէջ և կատարած են օգտակար աշխատանք երբ տակաւին երկիր կար , սակայն այսօր անոնք կազմակերպականօրէն քայքայուած են եւ միայն փաստօրէն կը ճանչցուին իբրեւ միութիւն , եւ իրենց անուշով որոշ գումարներ պահ դրուած են Վանատայի և Միացեալ Նահանգներու մէջ : Այս միութիւններու կարգին բացառութիւն պէտք է նկատել Չանագչի գիւղի և Քաղաքի վերաշինաց միութիւնները , որ իրենց պատրաստի գումարները փոխադրած են 10 . Հայաստան , նոր ֆղի շինարարութեան՝ ի սպաս :

Սակայն ընկերներ , այնու ամենայնիւ այս կազմակերպութիւնները կարող են մեր սկսած գործին օգտակար ըլլալ , մասնաւորապէս իրենց պատրաստի գումարները յատկացնելով նոր ֆղի աւանի կառուցման :

Այս բոլորին գիտակցելով հանդերձ , կեդրոնական Գործադիր Մարմինը իր առաջի լիակատար նիստով որոշեց , գիւղական միութիւններու հանդէպ մնալ վերապահ , և պաշտօնական որեւէ քայլ թողուլ մեր Անդրանիկ Համագումարին , ուր հրաւիրուած էին գիւղական միութիւններու ներկայացուցիչները իրենց հանդիսաւոր խօսքը ըսելու համար :

ԱԿԱՄԱՅ ԸՆԴՀԱՏՈՒՄ ՄԸ

Ընկերներ , Դեկտ . 24 , 1933-ին Նիւ Եօքքի մէջ տեղի ունեցաւ Ղեւոնդ Արքեպիսկոպոս Դուրեանի սպանութեան

դէպքը։ Այս դէպքը թէեւ որեւէ կապակցութիւններ չունէր մեր կազմակերպութեան հետ, սակայն իր ընդհանրական բնոյթով, ան իր ազդեցութիւնը տարածեր էր հասարակական բոլոր կազմակերպութիւններու վրայ։ Բնականաբար մեր կազմակերպութիւնը աւելի շատ պիտի ազդուէր, քանի որ ան տակաւին նոր կազմուած էր, առանց այդ ալ պէտք ունէր մեր բոլոր Գղեցի հայրենակիցներու հաւաքական ուժերու համագործակցութեան։

Ուստի տրամաբանական էր ընդունիլ, որ այս դէպքի հետեւանքով ժամանակաւորապէս պիտի դանդաղէր մեր գործունէութեան թափը մինչեւ որ ժողովրդական յուզումը մեղմանար եւ կիրքերը խաղաղէին։

Մեր չորրորդ լիակատար նիստը նկատի ունենալով առաջացած խռովայոյզ երեւոյթները, որոշեց ժամանակաւորապէս մասնաճիւղի կազմակերպելու հրապարակային աշխատանքները դադարեցնել։ Այս ակամայ ընդհատումը տեւեց մինչեւ մեր հինգերորդ լիակատար նիստը, Մարտ 9, 1934։

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Ընկերներ, որքան, որ ժամանակաւոր կեդրոնական Գործադիր Մարմինը ինքն իրեն թոյլ տուած էր կազմակերպական ամէն աշխատանք կատարելու, այդու ամենայնիւ անգիտակ էր, որ միութեանս նպատակի իրականացման գըլխաւոր խնդիրներու նկատմամբ վերջին խօսքը կը վերաբերի Համագումարին։ Հետեւելով կազմակերպական այս կարգապահութեան, քննելով և ստուգելով ձեռք բերուած տուեալներն ու նուաճումները, ապա նկատի ունենալով Համագումարի գումարման ստիպողական պահանջները, Գործադիր Մարմինը, որոշեց Համագումարը գումարել Յունիս 30, Յունիս 1 և 2-ին։ Ինչպէս գիտէք այս որոշումը իր ժամանակին չրջարեւոյականով մը հաղորդուեցաւ մասնաճիւղերուն եւ «Բանւր»ի մէջ հրատարակուեցաւ ի գիտութիւն բոլոր Գղեցիներուն։

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՒ ՄԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ընկերներ, այժմ մենք Համագումարի աշխատանքներու մէջ ենք: Մեր առաջ դրուած են կարգ մը յոյժ կարեւոր հարցեր, որոնց դրական լուծումը՝ անհրաժեշտ է, աւանի կառուցման գործը փութացնելու և մեր կազմակերպութիւնը աւելի մասսայականացնելու տեսակէտէն:

Համագումարի գլխաւոր հարցերէն՝ առաջինը, 10.000 տօլարի քէմփէյնն է: Այս քէմփէյնի յաջողութիւնը, հնարաւորութիւն պիտի տայ մեզ, որ լաւագոյն նախընթացով մը անմիջապէս անցնինք աւանի կառուցման աշխատանքին:

Տասը հազար տօլար, դիւրութեամբ կարելի է գոյացրնել եթէ մեր ընկերները Համապատասխան աշխատանք կատարեն, 10. Հայաստանի բարեկամ բոլոր Քղեցի Հայրենակիցներու մասնակցութիւնը ապահովելու համար:

Երկրորդ գլխաւոր հարցը՝ գիւղական միութիւններու օժանդակութեան ապահովումն է: Ինչպէս ըսինք այս միութիւնները գործնականօրէն դոյութիւն չունին, սակայն անոնք տակաւին իրենց անուններով որոշ գումարներ պահ դրած ունին զանազան պանգաներու մէջ, որոնք կրնան յատկացուիլ նոր Քղի աւանի կառուցման:

Գիւղական միութիւնները խորապէս հասկնալու են, որ իրենց դրամները ասկից աւելի լաւագոյն և գեղեցիկ նպատակի մը չէին կրնար յատկացնել: Իրենք, իրրե մասնիկներ ամբողջ Քղեցիական հաւաքականութեան պէտք է, որ ինքնակամօրէն իրենց մասնակցութիւնը բերեն ընդհանրական այս մեծ գործին:

Երրորդ գլխաւոր հարցը, 10. Հայաստանի կառավարութեան հետ բանակցիլ աւանի վայրի ճշգրտան համար:

Ընկերներ, այս գործը ևս ստիպողական և անյետաձգելի է. որքան շուտ աւանի վայրը ճշտուի և կառուցման աշխատանքներու սկսին, այնքան աւելի շատ պիտի վարկաւորի մեր կազմակերպութիւնը և ժողովրդական համակրութիւնը պիտի

դառնայ գործնական :

Ընկերներ , ամփոփելով մեր զեկոյցը կ'ունենանք հետեւեալ եղրակացութիւնները :

Ա. -- Որ՝ Համա-Քղեցիական Միութիւնը Քղեցի աշխատաւոր մասսայի մեծամասնութեան՝ Խ. Հայաստանի Հանդէպ ունեցած բարեկամական զգացումներու գործնական արտայայտութիւնն է :

Բ. -- Որ՝ Համա-Քղեցիական Միութիւնը Քղեցի աշխատաւոր մասսայի մեծամասնութեան զգացումներու արտայայտիչն է . և այդու բոլոր Քղեցիները կազմակերպող օրկանն է :

Գ. -- Որ՝ Համա-Քղեցիական Միութիւնը կազմակերպչական շրջանէն անցեր և մտեր է գործնական աշխատանքի շըրջանը :

Դ. -- Որ՝ մասնաճիւղերու կատարած աշխատանքները նկատել գոհացուցիչ և զանոնք գնահատել իրենց ձեռք բերած նուաճումներուն համար :

Ե. -- Որ՝ Ընդունիլ 10,000 տօլարի քէմփէյնի մէկ տարուան մէջ գոյացնելու առաջադրութիւնը , իբրեւ անհրաժեշտ նախապայման աւանի կառուցման գործի փութացման համար :

Ձ. -- Որ՝ բարեկամականօրէն մօտենալու է գիւղական միութիւններու ապահովելու համար անոնց նիւթական աջակցութիւնը մեր առաջադրեալ նպատակի իրականացման համար :

Է. -- Որ՝ անհրաժեշտ է , շուտով բանակցութեան մտնել Խ. Հայաստանի կառավարութեան հետ «Նոր-Քղի» աւանի վայրի ճշգրտան համար :

Ընկերներ , վերջացնելով մեր զեկոյցը կը յուսանք , որ Համագումարը , իր լաւագոյնը պիտի ընէ , առաջադրած բոլոր հարցերու նկատմամբ : Ուրեմն կը մաղթենք լաւագոյն և արգիւնաւոր յաջողութիւն :

ԳՈՐԾԱԳԻՐ ՄԱՐՄՆԻ 9 ԱՄՍՈՒԱՆ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՈՒՅՏՈՒՌԹԻՒՆԸ
(Մեպտեմբեր 26, 1933—Յուլիս 3, 1934)

ՄՈՒՏՔ		ԵԼՔ	
Տիթորոյթի Մասնաճիւղ		Մրազիք—Կանոնագրի տպագրութեան	\$14.00
Անդամատուրք, Մուտք	\$155.55	Գ. Մարմնի կնիք	4.00
Չեռնարկներէ	396.45	Գ. Մարմնի նամակազուլիս	5.00
Վաթնիկի Մասնաճիւղ		Մասնաճիւղերու	10.00
Անդամատուրք, Մուտք	25.00	Շրջաբերականներու տպագրութեան	18.75
Չեռնարկներէ	54.00	Փօսթ և նամակագրօջմի	11.98
Տիրութեան Մասնաճիւղ		Հաշուապ. թուղթերու տպագրութեան	27.00
Անդամատուրք, Մուտք	10.00	Մէկ Հաշուեցանքի կողմէ	2.00
Չեռնարկներէ	100.00	Մամուլի կոչ-Մանուցումի	35.31
Անդամատուրք, Մուտք	77.00	Պատգ. ժողովի Սրահի վարձք	10.00
Չեռնարկներէ	100.00	Պատգամաւորներու ի պատիւ	
Շիքաւոյ Մասնաճիւղ		Հացկերոյթի Մահա	28.27
Անդամատուրք, Մուտք	20.00	Չանաղան Մահաբ	2.15
Չեռնարկներէ	32.00	Նամակագրօջմի	75
Մէնթ Բաթէրինսի Մասնաճիւղ		Ընդհանուր Գումար	169.16
Անդամատուրք, Մուտք	15.00		
Մրազիք-Կանոնագրէ	5.00	Հաւատարմակշռում	
Կիւլէսէրեանի մահուան ծաղկեպսակի առթիւ	6.00		
Պատգ. ժող. Դաշտահանիչ	278.00		
	\$1272.00	Ընդհանուր Գումար	\$1102.84

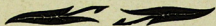

ՇՐՂԳԻՐ - ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ
ՀԱՄԱ-ՔՂԵՑԻԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ՝

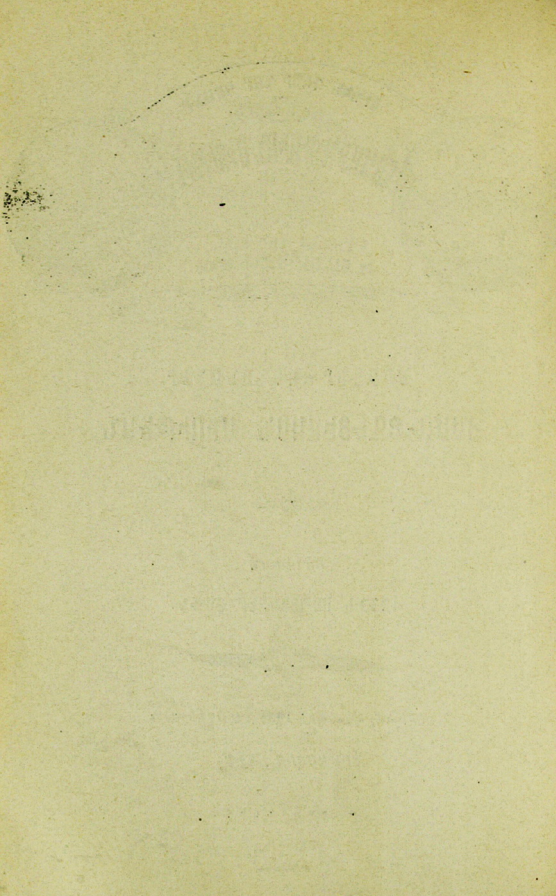
1933-Ի ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 26-ԻՆ

Վերամշակուած՝ 1934, Յուլիս 2-ին

ՏԻԹՐԱՅԻԹ, ՄԻՇ.

**ՇՐՈՒՄԻՐ ԵՎ ԱՆՈՆԱԳԻՐ
ՀԱՄԱՔՂԵՑԻԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ**

ՅՕԴՈՒԱԾ Ա.

ԱՄՈՒՆ

Միութեանս անունն է «Համա-Քղեցիական միութիւն»,
հաստատուած Սեպտեմբեր 26, 1933-ին:

ՅՕԴՈՒԱԾ Բ.

Միութեանս նպատակը

Միութեանս նպատակն է իմ. Հայաստանի մէջ հիմնել
«Նոր Քղի» անան մը, և հնարաւորութիւն ստեղծել արտասահ-
մանի բոլոր Քղեցիները հոն փոխադրելու:

ՅՕԴՈՒԱԾ Գ.

Միութեանս Խորհրդանիշը

1.- Բոլորաձեւ պատկերել դէմ—դէմի Սբ. Լուս եւ
Արարատ լեռներու ձիւնադաճաթները:

2.- Կամար մը՝ որ երկու պատմական լեռները զիրար
կը կամրջէ: «Հինէն դէպի նոր կեանք»ը վերտառութեամբ:
Իսկ կեդրոնը, անունը «Համա-Քղեցիական միութիւն»:

3.- Սբ. Լուսի ստորոտը պատկերել Հին-Քղիի տարազով
այր մը և կին մը, որոնցմէ այրը լծկան եղներով արօրը կը
ղեկավարէ, իսկ կինը ճախարակ կը մանէ:

4.- Արարատի ստորոտը ՆՈՐ-ՔՂԻՆ իր նոր գիւղատն-
տեսութիւնը յատկանշող մարդ մը՝ թրաքտորին վրայ նստած
կը վարէ արտը: Նուե նորակառոյց գործարաններ՝ նոր ար-
դիւնարեութիւնը խորհրդանշող:

5.- Վարի կողմը գրուած «Շինենք Նոր Քղին իմ. Հայաս-
տանի մէջ» նշանաբանը:

ՅՕԴՈՒԱԾ Դ.

Միութեանս Հասարակական Դիրքը

Միութիւնս Հիմնուած ըլլալով վերաշինական գետնի
վրայ, այդու իր դիմքը բարեկամական է բոլոր այն վերա-
շինական միութիւններու հանդէպ որ կը ձգտին օժանդակելու
իմ. Հայաստանի վերաշինական վերելքին: Միութիւնս չունի

եւեւէ կուսակցական հակամիտութիւն, հետեւաբար չի հետապնդեր և չի ընդունիր որեւէ կուսակցական ազդեցութիւն:

ՅՕԴՈՒԱԾ Ե.

Միութեան Կազմական Հիմունքը

Միութիւնն կազմուած է անդամական անկախ հիմունքով, այսինքն որեւէ Բղեցի կարող է միութեանն անդամակցիլ անկախ իր գիւղական միութեան անդամակցութեան կամ ոչ անդամակցութեան հանգամանքէն:

ՅՕԴՈՒԱԾ Զ.

Անդամակցութեան Պայմանները

1.- Ամէն Բղեցի և ոչ Բղեցի անհատ, առանց սեռի, դասանանքի եւ կուսակցական խտրութեան կրնայ անդամակցիլ միութեանն եթէ կ'ընդունի միութեանն նպատակը եւ կ'ենթարկուի կանոնադրի տրամադրութեանց:

2.- Իրաւասու անդամ կը նկատուին 18 տարեկանէն վեր եղողները: 18 Տարեկանէն վար եղողները կրնան անդամակցիլ, բայց չեն կրնար ընտրել եւ ընտրուիլ:

3.- Իւրաքանչիւր այր պարտաւոր է վճարելու մէկ կամ աւելի տօլար մուտք և 25 սէնթ մասստուրք:

Իսկ իւրաքանչիւր կին պարտաւոր է վճարելու 50 սէնթ մուտք և 10 սէնթ մասստուրք:

4.- Անդամ մը արձանագրուած օրէն ընտրել և ընտրուիլ իրաւունք ունի:

5.- Որեւէ անդամ մասնաճիւղէ մը ուրիշ մասնաճիւղ փոխադրուելու համար, պէտք է իր կանխաւ պատկանած մասնաճիւղի հաւանութիւնն ու վկայագիրը ստանայ:

6.- Անդամ մը կը դադրի անդամակցութենէ վեց ամիս անդամատուրք չ'վճարելու պարագային:

7.- Որեւէ անդամ երբ գիտակցաբար դէմ կ'երթայ միութեանն շահերուն և կ'անտեսէ կանոնադրային տրամադրութիւնները կարտաքսուի միութենէն իր պատկանած մասնաճիւղի անդամական ժողովի առաւելագոյն քուէով: Բայց այս կարգի որոշման ենթակայ եղող անձը իրաւունք ունի

խնդիրը ենթարկելու կեդրոնական Գործադիր Մարմնի առ ի քննութիւն :

ՅՕԴՈՒԱԾ Է .

Մասնաճիւղերու կազմութիւն

1.- Կեդրոնական Գործադիր Մարմնի միջոցաւ կամ իր թոյլտուութեամբ կը կազմուին մասնաճիւղեր , ուր հինգ կամ աւելի Քղեցիներ կան եւ կ'ուզեն անվերապա հօրէն ստարեւ միութեանս նպատակին :

2.- Մասնաճիւղերը կ'ունենան իրենց վարչական մարմինները , նուազագոյն երեք , առաւելագոյն եօթը հոգիէ բաղկացեալ , որոնք կը վարեն մասնաճիւղի ընդհանուր գործերը և պատասխանատու են մասնաճիւղի անդամական ժողովին :

3.- Մասնաճիւղի վարչութիւնները կ'ընտրուին տարին մէկ անգամ , անդամական ժողովի մը մէջ , ներկաներու առաւելագոյն քուէներով : Վարչութեան սովորական պաշտօնականներն են ատենապետ , քարտուղար եւ գանձապահ : Վարչական ընտրութիւնը և հրաժարումը քարտուղարը պարտի ենթարկել կեդրոնական Գործադիր Մարմնի վաւերացման :

4.- Վարչութիւնները իրաւասու են յանձնախումբեր կազմելու և անոնց բացառիկ գործեր յանձնել՝ պայմանաւ , որ անոնք պատասխանատու ըլլան վարչութեան :

5.- Իւրաքանչիւր մասնաճիւղի գանձապահը պարտաւոր է կանոնաւորապէս պահելու մասնաճիւղի դրամական գործառնութեանց կանոնաւոր հաշիւները եւ այդ հաշիւներու վարչութեան կողմէ վաւերացուած պատճէնները :

6.- Երեք ամիսը անգամ մը կամ կեդրոնական Գործադիր Մարմնի մասնաւոր հրահանգով , մասնաճիւղի գանձապահները պարտաւոր են իրենց մօտ եղած պատրաստի գումարները միաստորեւ կեդրոնական Գործադիր Մարմնի Գանձապահութեան :

7.- Մասնաճիւղեր իրենց ընդհանուր հասոյթին միայն տալով տոկոսը կրնան յատկացնել տեղական ծախքերուն :

Որեւէ ժամանակ քսան եւ հինգ (§25) տօլարէն աւելի գումար պարտին ուղարկել կեդրոն :

8.- Մասնաճիւղերը պարտին երեք ամիսը անգամ մը իրենց գործունէութեան համար , տեղեկագիր և հաշուեցոյց ներկայացնել կեդրոնական Գործադիր Մարմինն :

9.- Մասնաճիւղերու անգամական ժողովները կանոնաւորապէս կը գումարուին կանխորոշ ժամանակներու մէջ կամ վարչութեանց անհրաժեշտ նկատած ատեն և կամ կեդրոնական Գործ. Մարմնի մասնաւոր հրահանգով՝ արտակարգօրէն :

10.- Մասնաճիւղերը իրաւունք չունին միութեան անունով հանգանակութիւններ ընելու առանց կեդրոնական Գործադիր Մարմնի հաւանութեանը :

11.- կեդրոնական Գործադիր Մարմինը կը լուծէ այն մասնաճիւղը , որու թիւը հինգէն պակաս է և լուծուած մասնաճիւղի անդամները կը փոխանցուին մօտակայ մասնաճիւղի մը :

12.- կեդրոնական Գործադիր Մարմինը կը կախակայէ որեւէ մասնաճիւղ որ չի անսար կեդրոնական Գործադիր Մարմնի հրահանգներուն և այդ կերպով ինքզինքը կը դնէ հակակադմակերպական դիրքի մը մէջ : Յանձնապարտ մասնաճիւղի մը վերջնական վճիռը վերապահուած է պատգամաւորական ժողովին :

ՅՕԴՈՒԱԾ Ը .

Կեդրոնական Գործադիր Մարմին

1.- կեդրոնական Գործադիր Մարմինը միութեանս բարձրագոյն՝ վերահսկիչ եւ ղեկավար մարմինն է , բաղկացած 9—11 անդամներէ , որոնք կ'ընտրուին միութեանս պատգամաւորական ժողովէն եւ կը վարեն միութեանս գործերը , պատգամաւորական ժողովի գծած սահմաններու մէջ , մէկ տարուայ ժամանակամիջոցաւ :

2.- կեդրոնական Գործադիր Մարմնի անդամներու մէկի բացակայութեան կամ պակասութեան պարագային , յաջորդ առաւելագոյն քուէն առնողը կը հրաւիրուի պաշտօնի՝ բացա-

կային տեղը, որուն պաշտօնէութեան շրջանը կը լրանայ յաջորդ պատգամաւորական ժողովին:

3.- Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը իրաւունք ունի ի հարկին օգնական պաշտօնեաներ եւ գործիչներ վարձել, միութեան գործերուն աւելի մղում տալու համար:

4.- Դրամական գործառնութեանց պատասխանատու է Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը ամբողջութեամբ: Սակայն դրամական խնդիրներու վերաբերեալ գրութիւններն ու յաւատարմութեան պէտք է կրեն միայն նախագահի, Քարտուղարի եւ Գանձապահի ստորագրութիւնները, երբ այդ գրութիւնները վաւերացուած են Կեդրոնական Գործադիր Մարմնի լիազուամար նիստէն:

5.- Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը ունի պաշտօնէութեանց հետեւեալ բաժանմունքները: Նախագահութիւն եւ իրիս Նախագահութիւն, Քարտուղարութիւն եւ իրիս Քարտուղարութիւն, Գանձապահութիւն եւ ասոր կից հաշուապահութիւն:

6.- Նախագահի պարտականութիւնն է՝ հսկել ժողովներու կանոնագրութեան, որոշումներու անթերի գործադրման, քարտուղարի հետ ստորագրելով բոլոր պաշտօնական թուղթեր կամ շրջաբերականները: Անոր բացակայութեան իրիս նախագահը պարտաւոր է ժողովները վարել, եւ նախագահի պարտականութիւնները կատարել:

7.- Քարտուղարի պարտականութիւնն է՝ ժողովներու հարադատ արձանագրութիւնները պահել, թղթակցութեանց եւ սլոսակառուի գործերը օրը օրին կատարել եւ պաշտօնական գրութեանց ներքեւ ստորագրել նախագահի հետ: Անոր բացակայութեան՝ իրիս քարտուղարը պարտաւոր է ընել:

8.- Գանձապահին պարտականութիւնն է՝ ստացած դրամները դրամատունը դնել օրը օրին, անոնց մաքուր հաշիւները պահել եւ ամէն մէկ ժողովին հաշուեցոյց մը ներկայացնել:

9.- Հաշուապահին պարտականութիւնն է՝ հաշիւներու

կանոնաւորութեան հսկել, ելեւմուտքի հաշիւէն օրինակ մըն ալ ինքը ունենալով ուրոյն տոմարի մը մէջ:

10.- Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը իր բոլոր հաշիւներու և գործառնութեանց համար պատասխանատու է միութեանս ընդհանուր պատգամաւորական ժողովին:

11.- Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը պարտաւոր է երեք ամիսը անգամ մը իր հաշիւներու հաշուեկշիռը ներկայացնելու մասնաճիւղերու և ի պահանջել հարկին՝ ընտրութեան մամուլի միջոցաւ:

ՅՕԴՈՒԱԾ Թ.

Պատգամաւորական ժողով

1.- Պատգամաւորական ժողովը միութեանս Կատական և օրէնսդիր մարմինն է: Պատգամաւորական ժողովէն յետոյ իր տուած լիազօրութեամբ միութեանս բարձրագոյն մարմինը կը հանդիսանայ Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը, որ պատասխանատու է յաջորդ պատգամաւորական ժողովին:

2.- Պատգամաւորական ժողովը տեղի կ'ունենայ տարին մէկ անգամ, բոլոր մասնաճիւղերու ներկայացուցիչներու մասնակցութեամբ: Մինչև 20 անդամ ունեցող օրինաւոր և պարտաճանաչ մասնաճիւղ մը կրնայ տալ միայն մէկ պատգամաւոր, իսկ 20-է աւելի անդամ ունեցողներ, յաւելուածական մէկ պատգամաւոր՝ իւրաքանչիւր քսանի համար:

3.- Արտակարգ պատգամաւորական ժողով կը գումարուի Կեդրոնական Գործադիր Մարմինի անհրաժեշտ նշկատած պարագային կամ մասնաճիւղերու երկու երրորդի մեծամասնութեան պահանջով:

4.- Միութեանս պատգամաւորական ժողովին ներկայացող իւրաքանչիւր պատգամաւոր պարտական է զինքը ընտրող մասնաճիւղի վարչութեան կողմէ վաւերացեալ պաշտօնական վկայական ունենայ, ուր անպայման արձանագրուած պիտի ըլլայ իր գործօն մասնակցութիւնը միութեանս մէջ:

5.- Իւրաքանչիւր պատգամաւոր մէկ քուէի իրաւունք ունի, իր բացակայութեան պարագային փոխանորդ մը կը

նշանակէ՝ գործելու և քուէարկելու իր տեղը :

Ե.- Կեդր. Գործ. Մարմնոյ անդամները կրնան պատգամաւոր ընտրուիլ :

Դ.- Կեդր. Գործ. Մարմինը իրաւասու է պատգամաւորական ժողովին տալ երկու ներկայացուցիչներ որոնք բացի հաշուեքննիչ յանձնախումբի անդամութենէ համալօր են միւս պատգամաւորներուն :

ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Ա.- Միութեանս նպատակի յառաջացման և գործադրման համար տնօրինութիւններ ընել :

Բ.- Գծել օրէնքներ եւ կանոններ առանց հակասելու միութեանս նպատակին :

Գ.- Քննել Կեդրոնական Գործադիր Մարմնի ընդհանուր տարեշրջանի գործունէութիւնը տալ իր անաչառ գնահատականը այդ գործունէութեան :

Դ.- Ընտրել Կեդրոնական Գործադիր մարմին մը յաջորդ տարեշրջանի համար :

ՅՕԴՈՒԱԾ Ժ.

Արտակարգ Յանձնախումբեր

Կեդր. Գործ Մարմինը իրաւասու է որեւէ տտեն արտակարգ յանձնախումբեր կազմել միութեան գործին մղում տալու համար, երբ ան անհրաժեշտ կը նկատէ : Օրինակի համար Ֆինանսական յանձնախումբ՝ որու պաշտօնն է միջոցներ խորհիլ և գործադրել հասոյթներ ապահովելու համար, Կեդր. Գործ. Մարմնի հետ խորհրդակցելով : Պրօպականտի աշխատանքի յանձնախումբ, որու պարտականութիւնն է միութեանս պրօպականտի բոլոր գործերը հրատարակել և պրօպականտի այլ աշխատանքներ կատարել :

ՅՕԴՈՒԱԾ ԺԱ.

Միութեանս Հասցիի Միջոցներ

Միութեանս նպատակը իրագործելու համար, մեծ Հասոյթ մը ապահովելու միջոցներ կը նկատուին՝

Ա.- Մասնաճիւղերու մուտքերը և անդամատուրքերը :

Բ.- Ընդհանուր հանգանակութիւն լայն շրջանակներու մէջ:

Գ.- Հանդէսներ, երեկոյթներ և այլ ձեռնարկներ:

Դ.- Փոխան ծաղկեպտակի և բացառիկ նուէրներ:

Ե.- Գիւղական միութիւններէ նուէրներ:

Ձ.- Կտակներ:

Է.- Ապահովագրութեան գումարներ:

ՅՕԴՈՒԱԾ ԺԲ.

Դրամական Գործածութիւն

1.- Գիւղական միութիւններէն, ընդհանուր հանգանակութիւններէն, բացառիկ նուէրներէն և կտակներէն գոյացած գումարները ամբողջութեամբ մը փոխադրուին Խ. Հայաստանի Պետական պանքան և կը գործածուին Խ. Հայաստանի մէջ նոր Քլի Աւանը շինելու համար միայն: Իսկ տեղական ծախքերը պիտի հոգացուին միութեան ջանքերով գոյացած այլ գումարներէ:

2.- Կեդրոնական Գործադիր Մարմինը բացի բացառիկ ծախքերու համար գործածելիք գումարներէն, իրաւունք ունի միայն երկու հարիւր (\$200) տօլար պահելու իր մօտ, յաւելեալ գումարները, որոնց քանակը կը հասնի հինգ հարիւր (\$500) տօլարի պարտաւոր է անհիշապէս փոխադրել Խ. Հայաստանի Պետական պանքան:

ՅՕԴՈՒԱԾ ԺԳ.

Լուծում

Որքան ատեն, որ երեք մասնաճիւղեր գոյութիւն ունենան միութիւնը իր գործը կը շարունակէ, հակառակ պարագային միութիւնը կը լուծուի եւ իր մօտ գտնուած բոլոր գոյքերն ու դրամները կը յանձնուին Խ. Հայաստանի կառավարութեան գործածելու միութեան նպատակին համար:

ՅՕԴՈՒԱԾ ԺԴ.

Կանոնագրի Փոփոխութիւն

Միութեանս կանոնագրի որեւէ յօդուած կրնայ փոխուիլ բացի անունէն եւ նպատակէն, պատգամաւորական ժողովի մը մէջ երկու երրորդի քուէով: Որեւէ բարեփոխումի պարագային ծանուցումներ դրկուելու են մասնաճիւղերուն պատգամաւորական ժողովէն պաշտօնազին երկու ամիս առաջ:

Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԻՐԵՆՑ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆԸ ԲԵՐՈՂ

ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՇԻՆԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ՝

Արարկիրի Միութիւն

Համա-Խարբերդցիական Միութիւն

Սերաստիոյ Վերաշինաց Միութիւն

Մալաթիոյ Վերաշինաց Միութիւն

Թումարզայի Վերաշինաց Միութիւն

Համա-Քղեցիական Միութիւն

Կեսաբիոյ Վերաշինաց Միութիւն

Ֆէնէսէի-Ռուբինեան Ուսումնասիրաց Ընկերութիւն

Համա-Ներդնկացիական Միութիւն

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան կողմէ
շինուած են հետեւեալ աւաններն ու թաղամասերը :

ՆՈՒՊԱՐԱՇԷՆ, «Նոր Հաճըն», «Նոր Եւդոկիայ»,

«Նոր Բալու», «Չընդուշ» եւ այլ.

ԳԱՆ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

220032191

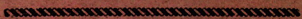

(504)

I
32191

ԳԻՆ 15 ՍԷՆՔ

Եփնարար Քարանձ
Shinarar Press, 317-319 W. Larned St., Cherry 0273
Detroit, Mich.
U. S. A.